

DIVULGARE PUBLICĂ

Notă de fundamentare

Conform prevederilor art. 1, alin. (1) din H.G. nr. 700/2012, Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, denumită în continuare Autoritatea, este instituție publică și funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și în coordonarea Ministrului economiei, comerțului și mediului de afaceri.

Conform art. 3, alin. (1) din H.G. nr. 700/2012 Autoritatea are, printre altele, următoarele atribuții principale:

i) controlul respectării dispozițiilor legale privind protecția consumatorilor referitoare la apărarea drepturilor legitime ale consumatorilor de către prestatorii de servicii financiare;

j) constatarea contravențiilor și dispunerea măsurilor de limitare a consecințelor prestării *serviciilor financiare* care nu sunt în concordanță cu dispozițiile legale din domeniile de activitate ale Autorității prin aplicarea sancțiunilor contravenționale prevăzute de lege și sesizarea organelor de urmărire penală ori de câte ori constată încălcări ale legii penale.

Faptul că deși avea la dispoziție toate pârghiile legale necesare Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, prin funcțiile de conducere, nu a întreprins demersurile necesare, conform atribuțiilor prevăzute de lege, pentru ocrotirea interesului public prin verificarea respectării legislației specifice protecției consumatorilor în cadrul contractelor de credit încheiate de consumatori în perioada 2005-2008 și pentru dispunerea măsurilor de limitare a consecințelor prestării serviciilor financiare care nu sunt în concordanță cu dispozițiile legale, a fost arătat în mod special în cadrul avertizării publice (*Anexele nr. 1a și 1b*) din luna ianuarie 2019.

În acest sens în luna februarie 2019 au fost sesizate Guvernul României (*Anexa 2a*) și Parlamentul României (*Anexa 2b*), doar Comisia pentru cercetarea abuzurilor, combaterea corupției și petiției realizând o audiere de formă (*Anexa 2c*) în luna aprilie 2019, fără niciun rezultat, nici măcar un răspuns formal.

În perioada septembrie – decembrie 2019, în calitate de coordonator al Direcției Produse și Servicii Financiare Bancare și Nebancare am inițiat acțiunea tematică de control de verificare a respectării prevederilor legale privind protecția consumatorilor privind creditele acordate în moneda CHF (franc elvețian), acțiune de control nefinalizată ca urmare a refuzului conducerii Autorității de a aproba prelungirea tematicii, fapt pentru care în luna decembrie 2020 a fost realizată o altă avertizare publică (*Anexa 3*) și a fost sesizată și Direcția Națională Anticorupție, care a transmis sesizarea către Parchetul de

pe lângă Judecătoria Sector 1 București, care a realizat cercetarea prin Poliția Sectorului 1 București, și a finalizat cercetarea prin clasare în luna mai 2024, în Dosarul nr. 10688/P/2020.

În luna noiembrie 2021 am transmis în atenția conducerii Autorității un alt memoriu (*Anexa 4*) cu rugămintea de a analiza oportunitatea de organizare a acțiunilor de control tematice de fond la operatorii financiar bancari, pentru a verifica respectarea prevederilor legale privind protecția consumatorilor în cazul contractelor de credit încheiate înainte de apariția O.U.G. nr. 50/2010, memoriu care nu au avut niciun rezultat.

În cursul anului 2022 au fost înregistrate și trei încercări de constituire a unor colective temporare care au avut printre obiective și cel de a identifica oportunitatea, legalitatea și modalitatea de desfășurare de controale tematice la instituțiile financiar bancare care au acordat credite înainte de intrarea în vigoare a O.U.G. nr. 50/2010, inclusive privind creditele acordate în moneda CHF (franc elvețian).

Astfel, în luna martie 2022 a fost emis Ordinul ANPC nr. 114/01.03.2022 (*Anexa 5*) prin care a fost înființat Grupul de lucru care trebuia să funcționeze în perioada 01.03.2022 – 30.04.2022 în subordinea Președintelui ANPC și în coordonarea Directorului Direcției Generale de Control și Supraveghere Piață și Armonizare Europeană (DGCSPA), pentru a se stabili măsuri unitare de control referitor la abaterile sancționate din domeniul serviciilor financiar bancare și nebancale. Grupul de lucru a fost un eșec, nedesfășurând nicio activitate, conducerea Autorității, deși nominalizată în cadrul Ordinului, neimplicându-se absolut deloc.

În luna iunie a fost emis un alt Ordin ANPC nr. 470/07.06.2022 (*Anexa 6*), în vederea analizării deciziilor definitive emise de instanțele de judecată a fost înființat un Colectiv temporar care trebuia să funcționeze în perioada 08.06.2022-08.12.2022, în subordinea Președintelui ANPC și în coordonarea Șefului Serviciului Produse și Servicii Financiare, pentru a se stabili măsurile unitare de control referitoare la abaterile sancționate din domeniul serviciilor financiar bancare și nebancale. Colectivul temporar a fost un eșec, nedesfășurând aproape nicio activitate, conducerea Autorității, deși nominalizată în cadrul Ordinului, neimplicându-se absolut deloc.

În data de 24.06.2022 în cadrul unei întâlniri de la sediul Comisariatului Județean Constanța, la care am participat împreună cu fostul și actualul Președinte al Autorității, în condițiile în care mi-am exprimat nemulțumirea privind modalitatea în care lucrurile nu s-au mișcat de fapt deloc prin Ordinele anterior menționate, care erau doar o etapă intermediară, a fost discutată necesitatea emiterii unui nou ordin fiind trasate succint (*Anexa 7*) de către fostul Președinte al Autorității și direcțiile de urmat, controlul produselor de creditare în CHF fiind abordate separat, menționându-se totodată și faptul că se vor face demersuri pentru emiterea unui act normativ care să vină în sprijinul consumatorilor.

Urmare a discuției menționate anterior în data de 27.06.2022 a fost transmis în atenția conducerii Autorității un nou memoriu (*Anexa 8*) cu rugămintea de a analiza

oportunitatea modificării ordinului A.N.P.C. nr. 470/2022 sau emiterea unui nou ordin privind constituirea unui grup de lucru.

Prin urmare în luna iulie 2022 a fost emis un alt Ordin ANPC nr. 533/04.07.2022 (*Anexa 9*) prin care s-a constituit un Colectiv temporar de lucru privind activitatea de control și supraveghere piață în domeniul financiar bancar și nebanancar, cu următoarele atribuții:

1. Identificarea oportunității, legalității și modalității de desfășurare de controale tematice (de fond) la instituțiile financiar bancare care au acordat credite înainte de intrarea în vigoare a O.U.G. nr. 50/2010, inclusiv privind creditele acordate în moneda CHF (franc elvețian).

2. Analiza cadrului legal prin intermediul căruia consumatorii din România sunt protejați în cazul prestării de servicii financiare în mod direct pe teritoriul României de către persoane juridice, instituții financiare din afara României.

3. Elaborarea unei propuneri de procedură de control și supraveghere piață în domeniul financiar bancar și nebanancar.

Conform Ordinului Colectivul temporar avea obligația de a întocmi un raport până la data de 30.10.2022 privind primele 2 atribuții și până la data de 30.11.2022 privind ultima atribuție.

Colectivul temporar constituit în baza acestui ordin, în cadrul căruia m-am oferit în a îndeplini și rolul de secretar, a avut ceva mai multă activitate, în comparație cu colectivele anterioare, activitatea colectivului s-a desfășurat greoi, conducerea Autorității neimplicându-se în mod real în îndeplinirea atribuțiilor asumate.

În aceste condiții a fost transmis în atenția fostului Președinte al Autorității, actualul comisar șef adjunct CJPC Constanța, un alt memoriu (*Anexa 10*), cu rugămintea de implicare personală în transmiterea răspunsului.

În cadrul memoriului a fost prezentat faptul că se tergiversează verificarea respectării prevederilor legale și îndeplinirea atribuțiilor Autorității în cazul contractelor de credit încheiate înainte de intrarea în vigoare a OUG nr. 50/2010 în contextul în care:

1. Conducerea Autorității evită să se pronunțe asupra caracterului contravențional al modalității în care anumite instituții financiar bancare au contractat și derulat contracte de credit, cu încălcarea principiului de bază al protecției consumatorilor de *informare completă, corectă și precisă asupra caracteristicilor esențiale* ale produselor/ serviciilor financiare, în contextul în care instanțe de judecată au validat aceste procese verbale de constatare a contravenției, iar prejudiciul creat consumatorilor este estimat la milioane de euro.

2. Conducerea Autorității evită să se pronunțe asupra oportunității și legalității desfășurării de controale tematice (de fond) la instituțiile financiar bancare care au acordat credite înainte de intrarea în vigoare a O.U.G. nr. 50/2010, inclusiv privind creditele acordate în moneda CHF (franc elvețian).

Totodată, s-a comunicat faptul că majoritatea considerentelor prezentate în cadrul acestuia i-au fost aduse la cunoștință încă din anul 2017 când deținea funcția de comisar șef adjunct în cadrul CJPC Constanța dar nici până la data respectivă, când deținea, pentru a doua oară funcția de Președinte al Autorității, nu a fost transmis răspuns la memoriile transmise anterior și nici nu au fost declanșate acțiuni de control de fond la bănci pentru verificarea respectării prevederilor legale în cazul contractelor de credit încheiate înainte de intrarea în vigoare a OUG nr. 50/2010 iar cu fiecare lună calendaristică care trece scade și numărul contractelor în derulare.

Deși fostul Președinte al Autorității, actualul comisar șef adjunct CJPC Constanța, a fost rugat personal să se implice personal, în condițiile în care cunoștea aspectele încă din anul 2017, acesta a refuzat să se implice și a autorizat transmiterea în data de 22.09.2022 a unui răspuns (*Anexa 11*) semnat de vicepreședinte, actualul Președinte interimar al Autorității, în cadrul căruia se realizează apologetica inacțiunii Autorității în domeniul financiar bancar, se evită răspunsul punctual al celor sesizate și se finalizează prin reiterarea ipocrită a deschiderii față de orice propunere, când se cunoștea de ani de zile că propunerea este realizarea de controale tematice de fond la bănci privind contractele de credit vechi.

În cadrul răspunsului la memoriu (la pag. 11) este menționată concis opinia fostului Președinte al Autorității, actualul comisar șef adjunct CJPC Constanța, care a binevoit să nu semneze răspunsul, privind motivul pentru care acesta a înțeles să nu sprijine de fapt acțiunile de control tematice la fond la bănci. Motivul invocat este faptul că în anul 2019¹ Înalta Curte de Casație și Justiție s-a pronunțat într-un dosar deschis de asociația de consumatori Parakletos doar privind creditele în moneda CHF în care ANPC a avut doar calitatea de intervenient și au fost respinse toate cererile, neprecizând niciodată în mod clar care este temeiul juridic care ar împiedica Autoritatea să-și îndeplinească atribuțiile legale în cazul contractelor de credit vechi.

Argumentul a fost invocat în condițiile în care conducerea Autorității cunoaște faptul că niciodată în cadrul Autorității nu s-a realizat verificarea respectării prevederilor legale privind toate contractele de credit vechi (încheiate înainte de anul 2010) în cadrul unei acțiuni de control tematice, conform procedurii cadru de supraveghere.

În cadrul colectivului temporar constituit în baza Ordinului ANPC nr. 533/04.07.2022 Direcția Produse și Servicii Financiar Bancare a invocat existența unei asemenea acțiuni de control tematice încheiat cu un raport privind abaterile constatate dar a eșuat în a pune la dispoziție un asemenea raport.

Fostul Președinte al Autorității, actualul comisar șef adjunct CJPC Constanța, consideră că m-a sprijinit atunci când a semnat anumite adrese către Banca Națională a României în anul 2018 privind cesiunea creditelor către persoane juridice care prestează servicii în mod direct pe teritoriul României și modalitatea de derulare a respectivelor

¹ <https://www.profit.ro/povesti-cu-profit/financiar/banci/asociatia-parakletos-a-pierdut-definitiv-procesul-in-care-acuza-bancile-care-au-acordat-credite-in-franci-elvetieni-ca-si-au-pacalit-clientii-19177005>

credite, dar a uitat că înainte de a iniția prima avertizare publică, în luna august 2018, a refuzat să mă sprijine, întrebându-mă cine este în spatele meu, singurul argument al miilor de consumatori prejudiciați nefiind îndeajuns, iar ulterior în urma impactului mediatic al avertizării publice, întrebându-mă, i-am comunicat că poate afirma că m-a sprijinit deși nu corespundea adevărului.

Un sprijin real ar trebui să aibă drept rezultat o acțiune care să producă efecte concrete pentru consumatori, or nu a fost cazul.

În data de 31.10.2022, [fostul Președinte al Autorității](#), actualul comisar șef adjunct CJPC Constanța, a considerat că este necesar să se încheie activitatea Colectivului temporar constituit în baza Ordinului ANPC nr. 533/04.07.2022, care încă nu-și îndeplinesc atribuțiile, emițând în acest sens Ordinul ANPC nr. 725/31.10.2022 ([Anexa 12](#)).

Ordinul a fost emis fără măcar a se cere un raport privind stadiul îndeplinirii de către Colectivul temporar a atribuțiilor stabilite și nici măcar nu mi s-a comunicat anularea Ordinului, aflând acest lucru de la colegi.

Fostul Președinte al Autorității, actualul comisar șef adjunct CJPC Constanța, a considerat necesar să-și încalce cuvântul dat și să nu dea absolut nicio valoare ordinelor emise în exercitarea atribuțiilor de serviciu, deși acesta cunoștea faptul că acestea priveau interesul public reprezentat de drepturile și interesele a zeci de mii de consumatori.

În luna noiembrie 2022 a fost emis Ordinul ANPC nr. 767/23.11.2022 ([Anexa 13](#)) prin care am fost desemnat pentru a desfășura în perioada 30.11.2022-30.01.2023 analiza documentelor de control încheiate pentru contractele de credit acordate în perioada 2005-2009 și a hotărârilor judecătorești aferente acestora, încheiate la nivelul Autorității – structura centrală, analiză care trebuia finalizată prin întocmirea unui raport care urma să fie transmis Președintelui Autorității. Raportul nu a fost întocmit în condițiile în care structurile nominalizate în cadrul Ordinului nu au transmis documentele necesare efectuării analizei iar conducerea Autorității nu s-a implicat deloc.

Pur și simplu ani de zile conducerea Autorității nu a binevoit să manifeste înțelegere pentru constatarea unor abateri evidente de la legislația specifică privind protecția consumatorilor în domeniul financiar bancar, precum acordarea și derularea de credite cu o dobânda care nu a fost stabilită ca fiind variabilă într-un mod complet, clar, precis și fără echivoc, calcularea și perceperea unor dobânzi variabile în cazul creditelor ipotecare într-un mod expres interzis prin lege, majorarea dobânzilor și comisioanelor, etc.

Înțelegerea conducerii Autorității în domeniul financiar bancar este activată doar atunci când consideră că este necesar, conform propriului interes, cel puțin electoral sau preelectoral, precum a fost cazul acțiunilor de control din luna mai 2023 în cadrul cărora a fost constatată brusc, pentru toate băncile, o practică comercială înșelătoare cu privire la modul de calcul al ratelor, prin faptul că în cadrul graficului de rambursare rata era compusă în primii ani, în 25% principal de rambursat și 75 % dobândă.

Pentru a putea restabili echilibrul contractual, în cazul acțiunilor de control din luna mai 2023, conducerea Autorității, și nu comisarii din cadrul echipelor de control, a apreciat

că este necesară măsura de emitere a unor noi grafice de rambursare, atât pentru creditele aflate în curs, cât și pentru cele viitoare, unde principalul creditului datorat să fie achitat de către consumatori în rate egale, pe întreaga perioadă de creditare, în raport cu dobânda aferentă creditului.

Deși fostul Președinte al Autorității, actualul comisar șef adjunct al CJPC Constanța, făcând parte împreună din echipa de control, a luat cunoștință încă din luna iulie 2020, în urma încheierii unui proces verbal de constatare a contravenției (*Anexa 14*) încheiat în domeniul financiar, privind faptul că în cazul unui credit pentru care rambursarea se realizează lunar în anuități constante, anuitatea (rata lunară) este determinată în mod exact, strict matematic, proces verbal al cărui rezultat a fost deasemenea folosit în cadrul campaniei electorale din același an, totuși dânsul a considerat normal ca în cadrul acțiunilor de control din luna mai 2023 matematica să fie suspendată și să fie dispuse măsuri care matematic sunt imposibil a fi puse în practică.

Rezultatul acțiunii de control din luna iulie 2020, menționată anterior, a fost folosit în scop electoral prin intermediul unui pliant (*Anexa 15*) în cadrul căruia rezultatele acțiunii sunt prezentate prin menționarea unei știri din mass media care este asociată cu realizarea „*Am avut grijă ca bunicii voștri să nu fie ținta abuzurilor și am amendat instituții care operau ilegal, precum Casa de Ajutor Reciproc!*”.

Este ceva normal pentru conducerea Autorității ca matematica și înțelegerea să fie suspendate în funcție de propriul interes, străin de interesul public.

Ciudat cum fostul Președinte al Autorității, actualul comisar șef adjunct al CJPC Constanța, în timpul cât a fost Președintele Autorității a uitat să urmărească ca și alți bunici din alte județe să nu fie ținta abuzurilor, deși în cadrul acțiunii de control respective a luat cunoștință că modalitatea respectivă de calculare a dobânzii este o practică folosită de către Casele de Ajutor Reciproc.

În luna mai 2023 conducerea Autorității s-a grăbit să publice rezultatele acțiunilor de control dar în cadrul acțiunilor de control inițiate în luna iulie 2023 Directorul DGCSPE m-a contactat în timpul campaniei electorale pentru alegerile locale de anul trecut, din luna iunie 2024, pentru a încheia rapid la bănci procese verbale de constatare a contravenției, urmând ca ulterior să fie încheiate procese verbale finale de constatare a contravențiilor, ceea ce este contrar procedurii cadru de supraveghere și control, contrar principiilor de exercitare a funcției publice și contrar și propriilor principii, astfel încât comunicarea proceselor verbale s-a realizat către structura centrală după finalizarea procesului electoral pentru a evita folosirea rezultatelor acțiunilor de control în scop electoral.

În urma acțiunilor de control efectuate la bănci în luna mai 2023 a fost transmis conducerii Autorității un nou memoriu (*Anexa 16*) în cadrul căruia mi-am exprimat totodată și indignarea, cum fostul Președinte al Autorității, actualul comisar șef adjunct al CJPC Constanța a încercat să înțeleagă mecanismul de calcul al ratelor la creditele rambursate de către consumatori, și susține public absurdități din punct de vedere matematic, dar refuză să înțeleagă, și implicit să dispună conform funcției publice de

conducere pe care vremelnic o deține, modalitatea în care anumite instituții financiar bancare, în cazul contractelor de credit încheiate înainte de intrarea în vigoare a O.U.G. nr. 50/2010, au prejudiciat zeci de mii de consumatori cu zeci de milioane de euro și au afectat interesele economice, dar și viețile acestora.

În data de 24.05.2024 fostul Președinte al Autorității, actualul comisar șef adjunct al CJPC Constanța, a ținut o conferință de presă (*Anexa 17*), în cadrul căreia am fost asociat în mod mincinos cu asociația de consumatori APC și totodată nominalizat negativ privind activitatea desfășurată în activitatea de control din domeniul financiar bancar, fiind, după câte cunosc, singurul comisar din istoria Autorității nominalizat negativ în cadrul unei conferințe de presă.

Fostul Președinte al Autorității, actualul comisar șef adjunct al CJPC Constanța, m-a nominalizat negativ în condițiile în care cunoaște eforturile pe care le-am depus în cadrul Autorității privind domeniul financiar și faptul că majoritatea proceselor verbale de constatare a contravenției încheiate la bănci privind contractele de credit vechi au fost câștigate în instanță iar cele pierdute au fost din cauza aprecierii de către instanța de judecată a faptului că a intervenit prescripția aplicării sancțiunii, fapta contravențională nefiind apreciată ca fiind continuă.

Iar pe perioada detașării din anul 2019 dânsul mi-a dat și sarcini care nu aparțineau activității Direcției Produse și Servicii Financiare Bancare și Nebancare, pentru care am fost temporar detașat pentru o perioadă de 4 luni ca coordonator, iar în majoritatea zilelor părăseam sediul Autorității târziu sau foarte târziu și doar împreună cu un alt comisar din cadrul Autorității am inițiat acțiuni de control la toate băncile care au acordat credite în moneda CHF, care nu au mai fost finalizate ca urmare a refuzului conducerii Autorității de prelungire a tematicii, fapt ce a determinat sesizarea organelor de cercetare penală.

În urma defăimării publice m-aș fi putut prevala de prevederile art. 446, alin. (7) din OUG nr. 57/2019, privind Codul administrativ, și aș fi putut fi să public un punct de vedere fundamentat în cadrul căruia să demonstrez neadevărul celor afirmate în cadrul conferinței de presă.

Dar am hotărât să nu mă cobor la nivelul fostului Președinte al Autorității, actualul comisar șef adjunct al CJPC Constanța, care este într-o continuă campanie preelectorală și nu pierde nicio ocazie de a încerca să lase „dragostea” pentru consumatori pentru alte funcții de conducere din alte instituții.

Și culmea, tot fostul Președinte al Autorității, actualul comisar șef adjunct al CJPC Constanța, apreciază că este drept să mă caracterizeze ca fiind „josnic”.

Într-un final, după o așteptare de 8 ani, la sfârșitul lunii iulie 2023, prin circulara ANPC nr. 8031/26.07.2023 (*Anexa 18*) a fost inițiată acțiunea tematică de verificare a respectării prevederilor legale privind protecția consumatorilor în cazul contractelor de credit încheiate în perioada 2004-2010 (până la data intrării în vigoare a O.U.G. nr. 50/2010) de către instituțiile financiar bancare.

Este „meritul” fostului Președinte al Autorității, actualul comisar șef adjunct al CJPC Constanța, care a hotărât brusc într-o zi din luna iulie 2023 că trebuie realizată acțiunea tematică de verificare a respectării prevederilor legale privind protecția consumatorilor în cazul contractelor de credit vechi.

Nu am identificat și nici nu mi s-a comunicat care este motivul obiectiv al aceste decizii dar pot bănuși că motivul are legătură cu faptul că dânsul cunoștea că în condițiile în care nu se întâmpla nimic mai devreme sau mai târziu urma să realizez o divulgare publică, fapt care i-ar fi afectat imaginea publică.

Având în vedere Ordinul ANPC nr. 579/26.07.2023 (*Anexa 19a*), ulterior prelungit prin Ordinul ANPC nr. 699/06.09.2023 (*Anexa 19b*), prin care fost împuternicit să desfășor acțiuni comune cu personalul din cadrul Direcției Produse și Servicii Financiare Bancare și Nebancare, Acordul de cercetare individuală nr. 8363/31.07.2023 (*Anexa 19c*) și Ordinul de serviciu nr. 1457/26.07.2023 (*Anexa 19d*) am inițiat acțiunile de control la cele 5 instituții financiar bancare repartizate: Banca Comercială Română, B.R.D. – Groupe Société Générale, First Bank (fosta Piraeus Bank), OTP Bank România, Raiffeisen Bank.

Privind **Banca Comercială Română S.A.** a fost încheiat procesul verbal de constatare a contravenției nr. 1198546/07.06.2024 (*Anexa 20*) în cadrul căruia au fost constatate următoarele:

1. Prestarea de servicii economice prin care sunt afectate interesele economice ale consumatorilor, contrar prevederilor art. 7, lit. c), liniuța a 2-a din O.G. nr. 21/1992, privind protecția consumatorilor, prin:

- acordarea și derularea de credite în cadrul cărora dobânda nu a fost stabilită ca fiind variabilă într-un mod complet, clar, precis și fără echivoc, cu nerespectarea legislației specifice privind protecția consumatorilor, iar singurul factor obiectiv pentru care a putut fi realizată verificarea, indicele financiar corespunzător monedei în care a fost acordat creditul, a cunoscut o evoluție în general descrescătoare, dar dobânzile au cunoscut în perioada de la data acordării creditului și până în luna septembrie 2010, luna implementării O.U.G. nr. 50/2010, în general doar o evoluție în sensul majorării, astfel încât și în prezent dobânda este calculată dintr-un indice de referință financiar și o marjă a băncii majorată, iar soldul creditului/datoriei este majorat;
- perceperea de comisioane de gestionare/administrare cu nerespectarea art. 15 din Legea nr. 190/1999, privind creditele ipotecare astfel încât și în prezent se înregistrează un cost total al creditului și un sold al creditului/datoriei majorate;
- calcularea și perceperea unor dobânzi variabile în cadrul creditelor ipotecare acordate în temeiul Legii nr. 190/1999 fără ca variația acestora nu este legată de fluctuațiile unui indice de referință menționat în contract conform prevederilor art. 14, lit. a) din Legea nr. 190/1999;

Pentru abaterile constatate a fost aplicată o amendă contravențională în valoare de 30.000 lei și au fost dispuse următoarele măsuri de remediere:

- pentru toate contractele de credit în cadrul cărora dobânda curentă inițială nu a fost fixă și nu a fost stabilită ca fiind variabilă în funcție de un indice de referință financiar, calcularea și perceperea unei dobânzi variabile, actualizată semestrial, astfel încât aceasta să fie legată de variația unui indice de referință financiar, independent de voința băncii, începând cu data încheierii contractului;

- restituirea sumelor calculate reprezentând comisioane de gestiune sau de administrare, percepute pe întreaga perioadă de derulare a contractelor și eliminarea acestora pentru toate contractele de credite ipotecare, care intră sub incidența Legii nr. 190/1999;

- pentru toate contractele de credite ipotecare, care intră sub incidența Legii nr. 190/1999, calcularea și perceperea unei dobânzi variabile, actualizată semestrial, astfel încât aceasta să fie legată de variația unui indice de referință financiar, independent de voința băncii, începând cu data încheierii contractului;

2 Prin prestarea de servicii financiare prin care au fost afectate în mod grav și repetat interesele economice a mai multor consumatori, cu nerespectarea dispozițiilor art. 7, lit. c), liniuța a 2-a din O.G. nr. 21/1992, a fost constatat fapta contravențională prevăzută de art. 51, alin. (3) conform căreia: "***Nerespectarea dispozițiilor legale privind protecția consumatorilor care, potrivit art. 50, constituie contravenție, dacă fapta a avut ca urmare afectarea gravă și în mod repetat a intereselor economice ale unuia sau mai multor consumatori, se sancționează cu amendă contravențională de la 5.000 lei la 25.000 lei***"

Pentru abaterea constatată a fost aplicată o amendă contravențională în valoare de 20.000 lei.

3. Majorarea valorii comisionului de administrare prin includerea valorii comisionului de urmărire riscuri în cadrul acestuia, în cadrul actelor adiționale de aliniere la O.U.G. nr. 50/2010, contrar prevederilor art. 9³, lit. e), punctul 1 din O.G. nr. 21/1992.

Pentru abaterea constatată a fost aplicată o amendă contravențională în valoare de 50.000 lei și a fost dispusă următoarea măsură de remediere: calcularea și perceperea unui comision de administrare din care este scăzută valoarea comisionului de urmărire riscuri, pe întreaga perioadă de derulare a contractelor, fără ca valoarea comisionului de urmărire riscuri să fie percepută separat, pentru toate contractele de credite în cadrul cărora s-a realizat majorarea valorii comisionului de administrare prin includerea valorii comisionului de urmărire.

În luna martie 2024 pentru un număr de cel puțin 3202 contracte de credit aflate în derulare, declarate scadent anticipat sau executate silit, dobânda a fost stabilită ca fiind variabilă în funcție de "*dobânda de referință variabilă*" și nu în funcție de un indice de referință financiar prevăzut în contract, din care pentru număr de 245 de contracte a fost inițiată executarea silită. Nu se cunoaște numărul de contracte de credit pentru care au fost constatate celelalte abateri.

Privind **B.R.D. – Groupe Société Générale S.A.** a fost încheiat procesul verbal de constatare a contravenției nr. 1198547/07.06.2024 (*Anexa 21*) în cadrul căruia au fost constatate următoarele:

1. Prestarea de servicii economice prin care sunt afectate interesele economice ale consumatorilor, contrar prevederilor art. 7, lit. c), liniuța a 2-a din O.G. nr. 21/1992, privind protecția consumatorilor, prin:

- acordarea de credite în cadrul cărora dobânda nu a fost stabilită ca fiind variabilă într-un mod complet, clar, precis și fără echivoc, cu nerespectarea legislației specifice privind protecția consumatorilor, iar singurul factor obiectiv pentru care a putut fi realizată verificarea – indicele financiar corespunzător monedei în care a fost acordat creditul – a cunoscut o evoluție în general descrescătoare, dar dobânzile au cunoscut în perioada de la data acordării creditului și până în luna septembrie 2010, luna implementării O.U.G. nr. 50/2010, doar o evoluție în sensul majorării, astfel încât și în prezent dobânda este calculată dintr-un indice de referință financiar și o marjă a băncii majorată, iar soldul creditului/datoriei este majorat;
- perceperea de comisioane de gestionare/administrare în cazul creditelor ipotecare, cu nerespectarea art. 15 din Legea nr. 190/1999, astfel încât și în prezent se înregistrează un cost total al creditului și un sold al creditului/datoriei majorate;

Pentru abaterea constatată a fost aplicată o amendă contravențională în valoare de 30.000 lei și au fost dispuse următoarele măsuri de remediere:

- pentru toate contractele de credit în cadrul cărora dobânda curentă inițială nu a fost fixă și nu a fost stabilită ca fiind variabilă în funcție de un indice de referință financiar, calcularea și perceperea unei dobânzi variabile, actualizată trimestrial, astfel încât această să fie legată de variația unui indice de referință financiar, independent de voința băncii, determinată conform formulei: indice de referință financiar (Robor, Euribor, Libor) corespunzător monedei în care a fost acordat creditul, la 3 luni, la care
- restituirea sumelor calculate reprezentând comisioane de gestiune sau de administrare, percepute pe întreaga perioadă de derulare a contractelor și eliminarea acestora din cadrul contractelor de credite ipotecare acordate în temeiul Legii nr. 190/1999;

2 Prin prestarea de servicii financiare prin care au fost afectate în mod grav și repetat interesele economice a mai multor consumatori, cu nerespectarea dispozițiilor art. 7, lit. c), liniuța a 2-a din O.G. nr. 21/1992, a fost constatat fapta contravențională prevăzută de art. 51, alin. (3) conform căreia: "***Nerespectarea dispozițiilor legale privind protecția consumatorilor care, potrivit art. 50, constituie contravenție, dacă fapta a avut ca urmare afectarea gravă și în mod repetat a intereselor economice ale unuia sau mai multor consumatori, se sancționează cu amendă contravențională de la 5.000 lei la 25.000 lei***"

Pentru abaterea constatată a fost aplicată o amendă contravențională în valoare de 20.000 lei.

3. Introducerea de comisioane în contracte contrar prevederilor art. 9³, lit. e), punctul 2 din O.G. nr. 21/1992 prin:

- contract nr. 85449461400/05.03.2010 - perceperea comisionului de administrare în perioada 15.11.2013 – 17.12.2013 fără a fi menționat în contract și prin introducerea începând cu data 18.12.2013 a comisionului de administrare prin art. 2, lit. b) din actul adițional nr. 1/18.12.2013 și perceperea acestuia din data de 18.12.2013;
- contract nr. 29896983300/03.03.2008 - perceperea comisionului de administrare în perioada 01.03.2008 – 23.09.2010 fără a fi menționat în contract și prin introducerea începând cu data 24.09.2010 a comisionului de gestionare prin art. 4, lit. a) din actul adițional nr. 1/24.09.2010;

Pentru abaterea constatată a fost aplicată o amendă contravențională în valoare de 5.000 lei și a fost dispusă măsura de restituire a contravalorii acestora și eliminarea acestora din contracte, pentru toate contractele de credite, inclusiv pentru cele două contracte menționate, în cadrul cărora au fost introduse comisioane sau alte costuri neprevăzute inițial în contract începând cu data intrării în vigoare a O.U.G. nr. 174/2008 (27.12.2008).

4. Nerespectarea prevederilor contractuale contrar prevederilor art. 7, lit. c), liniuța a 3-a din O.G. nr. 21/1992, prin:

- contract nr. 29896983300/03.03.2008 - perceperea unei dobânzi majorate față de cea prevăzută la art. 7 din contract;
- contract nr. 68962614450/11.10.2006 - perceperea comisionului de administrare în perioada primului an de derulare a creditului contract în primul an de creditare, contrar art. VI.1 din contract;

Pentru abaterea constatată a fost aplicată o amendă contravențională în valoare de 5.000 lei și au fost dispuse următoarele măsuri:

- privind contractul nr. 29896983300/03.03.2008: calcularea și perceperea unei dobânzi de 5,57% în primul an și recalcularea soldului creditului. Notificarea consumatorului privind noul grafic de rambursare rezultat în urma implementării măsurii.
- privind contractul nr. 68962614450/11.10.2006 (nr. 74/10.11.2006): restituirea sumelor reprezentând comision de administrare, calculate și percepute pe întreaga perioadă de derulare a contractului și încetarea calculării și perceperei acestuia.

5. Comportament incorect față de consumatori prin realizarea unei practici comerciale abuzive, neloială față de consumatori în comercializarea către consumatori a creditelor în moneda franc elvețian (CHF), contrar prevederilor art. 9 din O.G. nr. 21/1992, prin:

- omisiunea în a informa consumatorii și disimularea privind caracteristica esențială de monedă de refugiu a francului elvețian (CHF) și riscurile previzibile unui credit acordat în această monedă, astfel încât un consumator mediu, normal informat și suficient de atent și de avizat, să înțeleagă funcționarea concretă a mecanismului financiar de

schimb valutar în cazul acestei monede, respectiv riscul previzibil al contractării în această monedă și să evalueze astfel riscul consecințelor economice negative, potențial semnificative, cu nerespectarea obligației legale de informare prevăzută de Codul Consumului și a cerinței de transparență a clauzelor contractuale așa cum este formulată în Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din data 10.06.2021 în cauza C-609/19;

- omisiunea în a informa consumatorii dublul risc valutar pe care trebuie să-l suporte în cazul contractării unui credit în franci elvețieni: riscul valutar în ceea ce privește deprecierea monedei naționale față de euro și riscul valutar în ceea ce privește deprecierea monedei euro față de CHF, doar primul risc valutar fiind de notorietate pentru un *consumator mediu*, risc care a influențat în mod semnificativ costul creditelor;

- omisiunea în a informa consumatorii privind existența unui risc de creștere semnificativă a principalului (creditului), prin raportare la moneda națională, în care erau încasate veniturile sau la euro, principala valută în România, în contextul previzibilei aderări la zona euro, cu influență, risc care a influențat în mod semnificativ costul creditelor;

- omisiunea în a informa consumatorii privind existența unui risc de creștere semnificativă a valorii ratelor lunare, prin raportare la moneda națională, în care erau încasate veniturile sau la euro, principala valută în România, în contextul previzibilei aderări la zona euro, cu influență, risc care a influențat în mod semnificativ costul creditelor;

- omisiunea în a informa consumatorii și disimularea și furnizarea într-o manieră neinteligibilă, ambiguă, privind riscul valutar în cazul monedei franc elvețian (CHF), care este pus în sarcina exclusivă și totală a consumatorului, în calitate de împrumutat, risc care a influențat în mod semnificativ costul creditelor;

- omisiunea în a avertiza împrumutații în mod explicit cu privire la existența riscurilor particulare, inerente, contractării unui împrumut în franci elvețieni, care erau de natură să aibă repercusiuni negative asupra executării ulterioare a contractului și asupra situației juridice a consumatorului;

Pentru abaterea constatată a fost aplicată o amendă contravențională în valoare de 10.000 lei și au fost dispuse următoarele măsuri pentru cele două contracte de credit în derulare:

- calcularea și plata ratelor de rambursare a creditelor la valoarea cursului de schimb valutar al francului elvețian raportat la euro (CHF/EUR) în vigoare la momentul încheierii contractelor, pe întreaga perioadă de derulare a contractelor, respectiv până la încheierea actelor adiționale de conversie a creditelor și restituirea sumelor rezultate ca fiind achitate în plus;

- în cazul în care plata ratelor de rambursare a creditelor s-a realizat sau se va realiza în moneda națională sau într-o altă monedă decât francul elvețian, realizarea conversiei în valuta creditului se va realiza având în vedere cursul de schimb valutar al francului elvețian raportat la euro (CHF/EUR) în vigoare la momentul încheierii

contractului și cursul de schimb al Băncii Naționale a României din data plății, al monedei în cauză raportat la euro, astfel încât riscul valutar în ceea ce privește deprecierea monedei naționale sau al monedei de plată față de euro va fi suportat de către împrumutați.

În luna martie 2024 pentru un număr de 2218 credite aflate în derulare, declarate scadent anticipat sau executate silit, dobânda a fost stabilită ca fiind variabilă dar nu în funcție de un indice de referință financiar prevăzut în contract și pentru 2 contracte de credit acordate în moneda franc elvețian (CHF) a fost constatată practica comercială abuzivă, comportament incorect, privind acordarea și derularea creditelor în moneda franc elvețian (CHF). Nu se cunoaște numărul de contracte de credit pentru care au fost constatate celelalte abateri.

Privind **First Bank S.A. (fosta Piraeus Bank S.A.)** a fost încheiat procesul verbal de constatare a contravenției nr. 1198548/07.06.2024 (*Anexa 22*) în cadrul căruia au fost constatate următoarele:

1. Prestarea de servicii economice prin care sunt afectate interesele economice ale consumatorilor, contrar prevederilor art. 7, lit. c), liniuța a 2-a din O.G. nr. 21/1992, privind protecția consumatorilor, prin:

- acordarea de credite în cadrul cărora dobânda nu a fost stabilită ca fiind variabilă într-un mod complet, clar, precis și fără echivoc, cu nerespectarea legislației specifice privind protecția consumatorilor, iar singurul factor obiectiv pentru care a putut fi realizată verificarea, indicele financiar corespunzător monedei în care a fost acordat creditul, a cunoscut o evoluție în general descrescătoare, dar dobânzile au cunoscut în perioada de la data acordării creditului și până în luna septembrie 2010, luna implementării O.U.G. nr. 50/2010, în general doar o evoluție în sensul majorării, astfel încât și în prezent dobânda este calculată dintr-un indice de referință financiar și o marjă a băncii majorată, iar soldul creditului/datoriei este majorat, se constată prestarea de servicii prin care sunt afectate interesele economice ale consumatorilor, cu nerespectarea art. 7, lit. c), liniuța a 2-a din O.G. nr. 21/1992.

Pentru abaterea constatată a fost aplicată o amendă contravențională în valoare de 30.000 lei și a fost dispusă următoarea măsură de remediere:

- pentru toate contractele de credit în cadrul cărora dobânda curentă inițială nu a fost fixă și nu a fost stabilită ca fiind variabilă în funcție de un indice de referință financiar de calculare și percepere a unei dobânzi variabile, actualizată trimestrial, astfel încât această să fie legată de variația unui indice de referință financiar, independent de voința băncii, pe întreaga perioadă de derulare a contractelor.

2. Majorarea costului creditului prin majorarea marjei din cadrul formulei dobânzii contrar prevederilor art. 9³, lit. e), punctul 1 din O.G. nr. 21/1992.

Pentru abaterea constatată a fost aplicată o amendă contravențională în valoare de 50.000 lei și a fost dispusă măsură de revenire la formula de calcul a dobânzii înainte de efectuarea majorării.

3. Nerespectarea prevederilor contractuale contrar prevederilor art. 7, lit. c), liniuța a 3-a din O.G. nr. 21/1992 prin:

- perceperea unei dobânzi cu valori mai mari cu nerespectarea art. 1.2 și 5.1. în contractul nr. EUR4202IRDBUCS-11240/ 06.11.2006

Pentru abaterea constatată a fost aplicată o amendă contravențională în valoare de 10.000 lei și a fost dispusă măsură de calculare și percepere a unei dobânzi variabile conform formulei: Euribor la 3 luni + 1,76 p.p. marja băncii.

4. Practică comercială incorectă, acțiune înșelătoare, în comercializarea către consumatori a creditelor în moneda franc elvețian (CHF), prin prezentarea înșelătoare a valorilor mici ale dobânzilor în cadrul contractului, și perceperea ulterioară de dobânzi mai mari decât cele prevăzute în contract, pentru tipurile de credit „Personal loan HAPPY END” și „Refinan. loan HAPPY END”, contrar prevederilor art. 15, alin. (1), lit. b) din Legea nr. 363/2007, coroborat cu art. 6, alin. (1), lit. d) din Legea nr. 363/2007.

Pentru abaterea constatată a fost aplicată o amendă contravențională în valoare de 50.000 lei și a fost aplicată sancțiunea complementară de remediere prin calcularea și perceperea valorilor dobânzilor menționate în cap. III “Termenii împrumutului” pe întreaga perioadă de derulare a creditelor și de restituire către consumatori a sumelor achitate în plus.

5. Practică comercială incorectă, omisiune înșelătoare, în comercializarea către consumatori a creditelor în moneda franc elvețian (CHF), încheiate începând cu data intrării în vigoare a prevederilor Legii nr. 363/2007, contrar prevederilor art. 15, alin. (1), lit. b) din Legea nr. 363/2007 coroborat cu art. 7, alin. (1) și (2) din Legea nr. 363/2007, prin:

- *omisiunea* în a informa consumatorii și *disimularea* privind caracteristica esențială de monedă de refugiu a francului elvețian (CHF) și riscurile previzibile unui credit acordat în această monedă, astfel încât un consumator mediu, normal informat și suficient de atent și de avizat, să înțeleagă funcționarea concretă a mecanismului financiar de schimb valutar în cazul acestei monede, respectiv riscul previzibil al contractării în această monedă și să evalueze astfel riscul consecințelor economice negative, potențial semnificative, cu nerespectarea obligației legale de informare prevăzută de Codul Consumului și a cerinței de transparență a clauzelor contractuale așa cum este formulată în Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din data 10.06.2021 în cauza C-609/19;

- omisiunea în a informa consumatorii dublul risc valutar pe care trebuie să-l suporte în cazul contractării unui credit în franci elvețieni: riscul valutar în ceea ce privește deprecierea monedei naționale față de euro și riscul valutar în ceea ce privește deprecierea monedei euro față de CHF, doar primul risc valutar fiind de notorietate pentru un *consumator mediu*, risc care a influențat în mod semnificativ costul creditelor;

- omisiunea în a informa consumatorii privind existența unui risc de creștere semnificativă a principalului (creditului), prin raportare la moneda națională, în care erau

încasate veniturile sau la euro, principala valută în România, în contextul previzibilei aderări la zona euro, cu influență, risc care a influențat în mod semnificativ costul creditelor;

- omisiunea în a informa consumatorii privind existența unui risc de creștere semnificativă a valorii ratelor lunare, prin raportare la moneda națională, în care erau încasate veniturile sau la euro, principala valută în România, în contextul previzibilei aderări la zona euro, cu influență, risc care a influențat în mod semnificativ costul creditelor;

- omisiunea în a informa consumatorii și disimularea și furnizarea într-o manieră neinteligibilă, ambiguă, privind riscul valutar în cazul monedei franc elvețian (CHF), care este pus în sarcina exclusivă și totală a consumatorului, în calitate de împrumutat, risc care a influențat în mod semnificativ costul creditelor;

- omisiunea în a avertiza împrumutării în mod explicit cu privire la existența riscurilor particulare, inerente, contractării unui împrumut în franci elvețieni, care erau de natură să aibă repercusiuni negative asupra executării ulterioare a contractului și asupra situației juridice a consumatorului;

- omisiunea în a informa consumatorii privind faptul că cheltuielile de subzistență, care servesc la *asigurarea existenței materiale*, nu au fost luate în calcul la evaluarea capacității de rambursare a creditelor, respectiv la evaluarea bonității;

- omisiunea în a informa consumatorii privind faptul că în cazul creditelor în cadrul cărora a fost prevăzută o perioadă de grație de 42 luni, evaluarea capacității de rambursare s-a realizat doar prin raportare doar la dobânda aferentă celor 36 luni și nu la rata lunară după terminarea perioadei de grație, cu valoare semnificativ mai mare, adăugându-se și principalul de plată;

- omisiunea în a informa consumatorii privind volatilitatea superioară a cursului valutar al francului elvețian (CHF) în comparație cu cursul valutar al altor valute, care se manifestă printr-un cost suplimentar plătit de consumatori pe întreaga perioadă de derulare a creditului prin schimbul valutar realizat în momentul efectuării plăților ratelor în moneda CHF;

- disimularea caracteristicii de monedă de refugiu a francului elvețian și a riscurilor previzibile unui credit acordat în această monedă, prin accentuarea, exagerarea de către bancă a beneficiilor valorilor mici ale dobânzii pentru creditele în CHF, față de creditele în EUR, disimulare care a determinat sau este susceptibil că a determinat un consumator mediu să ia decizia de încheiere a contractelor, pe care altfel nu ar fi luat-o;

Pentru abaterea constatată a fost aplicată o amendă contravențională în valoare de 200.000 lei și a fost aplicată sancțiunea complementară următoarea măsura de remediere:

- pentru toate contractele de credit acordate în franci elvețieni, încheiate începând cu data intrării în vigoare a Legii nr. 363/2007, în cadrul cărora consumatorii nu sunt acoperiți în mod natural la riscul valutar, respectiv nu au venituri periodice în franci

elvețieni, se dispune reducerea prețului contractului prin calcularea și plata ratelor de rambursare a creditelor la valoarea cursului de schimb valutar al francului elvețian raportat la euro (CHF/EUR) în vigoare la momentul încheierii contractelor, pe întreaga perioadă de derulare a contractelor, și restituirea sumelor rezultate ca fiind achitate în plus;

- în cazul în care plata ratelor de rambursare a creditelor s-a realizat sau se va realiza în moneda națională sau într-o altă monedă decât francul elvețian, realizarea conversiei în valuta creditului se va realiza având în vedere cursul de schimb valutar al francului elvețian raportat la euro (CHF/EUR) în vigoare la momentul încheierii contractului și cursul de schimb al Băncii Naționale a României din data plății, al monedei în cauză raportat la euro, astfel încât riscul valutar în ceea ce privește deprecierea monedei naționale sau al monedei de plată față de euro va fi suportat de către împrumutați.

6. Comportament incorect față de consumatori prin realizarea unei practici comerciale abuzive, neloială față de consumatori în comercializarea către consumatori a creditelor în moneda franc elvețian (CHF), acordate până la data intrării în vigoare a prevederilor Legii nr. 363/2007, contrar prevederilor art. 9 din O.G. nr. 21/1992, prin:

- omisiunea în a informa consumatorii și disimularea privind caracteristica esențială de monedă de refugiu a francului elvețian (CHF) și riscurile previzibile unui credit acordat în această monedă, astfel încât un consumator mediu, normal informat și suficient de atent și de avizat, să înțeleagă funcționarea concretă a mecanismului financiar de schimb valutar în cazul acestei monede, respectiv riscul previzibil al contractării în această monedă și să evalueze astfel riscul consecințelor economice negative, potențial semnificative, cu nerespectarea obligației legale de informare prevăzută de Codul Consumului și a cerinței de transparență a clauzelor contractuale așa cum este formulată în Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din data 10.06.2021 în cauza C-609/19;

- omisiunea în a informa consumatorii dublul risc valutar pe care trebuie să-l suporte în cazul contractării unui credit în franci elvețieni: riscul valutar în ceea ce privește deprecierea monedei naționale față de euro și riscul valutar în ceea ce privește deprecierea monedei euro față de CHF, doar primul risc valutar fiind de notorietate pentru un *consumator mediu*, risc care a influențat în mod semnificativ costul creditelor;

- omisiunea în a informa consumatorii privind existența unui risc de creștere semnificativă a principalului (creditului), prin raportare la moneda națională, în care erau încasate veniturile sau la euro, principala valută în România, în contextul previzibilei aderări la zona euro, cu influență, risc care a influențat în mod semnificativ costul creditelor;

- omisiunea în a informa consumatorii privind existența unui risc de creștere semnificativă a valorii ratelor lunare, prin raportare la moneda națională, în care erau încasate veniturile sau la euro, principala valută în România, în contextul previzibilei

aderări la zona euro, cu influență, risc care a influențat în mod semnificativ costul creditelor;

- omisiunea în a informa consumatorii și disimularea și furnizarea într-o manieră neinteligibilă, ambiguă, privind riscul valutar în cazul monedei franc elvețian (CHF), care este pus în sarcina exclusivă și totală a consumatorului, în calitate de împrumutat, risc care a influențat în mod semnificativ costul creditelor;

- omisiunea în a avertiza împrumutării în mod explicit cu privire la existența riscurilor particulare, inerente, contractării unui împrumut în franci elvețieni, care erau de natură să aibă repercusiuni negative asupra executării ulterioare a contractului și asupra situației juridice a consumatorului;

Pentru abaterea constatată a fost aplicată o amendă contravențională în valoare de 20.000 lei și a fost dispusă măsura de remediere:

- pentru toate contractele de credit acordate în franci elvețieni, încheiate până la data intrării în vigoare a Legii nr. 363/2007, în cadrul cărora consumatorii nu sunt acoperiți în mod natural la riscul valutar, respectiv nu au venituri periodice în franci elvețieni, se dispune măsura de calculare și plată a ratelor de rambursare a creditelor la valoarea cursului de schimb valutar al francului elvețian raportat la euro (CHF/EUR) în vigoare la momentul încheierii contractelor, pe întreaga perioadă de derulare a contractelor, și restituirea sumelor rezultate ca fiind achitate în plus;

- în cazul în care plata ratelor de rambursare a creditelor s-a realizat sau se va realiza în moneda națională sau într-o altă monedă decât francul elvețian, realizarea conversiei în valuta creditului se va realiza având în vedere cursul de schimb valutar al francului elvețian raportat la euro (CHF/EUR) în vigoare la momentul încheierii contractului și cursul de schimb al Băncii Naționale a României din data plății, al monedei în cauză raportat la euro, astfel încât riscul valutar în ceea ce privește deprecierea monedei naționale sau al monedei de plată față de euro va fi suportat de către împrumutați.

Pentru un număr de cel puțin 194 de contracte de credit s-a constatat majorarea marjei inițiale din contract.

Practica comercială incorectă privind tipurile de credit „HAPPY END” a fost constatată pentru cel puțin 76 credite.

Practica comercială incorectă privind acordarea și derularea creditelor în moneda CHF (franc elvețian) a fost constatată pentru un număr de cel puțin 4685 credite în moneda franc elvețian (CHF), acordate începând cu data intrării în vigoare a Legii nr. 363/2007, din care 1600 credite erau declarate scadent anticipat.

Practica comercială abuzivă, comportament incorect privind acordarea și derularea creditelor în moneda CHF (franc elvețian), comportament incorect, a fost constatată pentru cel puțin 1173 credite în moneda CHF acordate până la intrarea în vigoare a Legii nr. 363/2007, din care 652 credite erau în derulare, 203 credite erau declarate scadent anticipat și 215 credite erau în executare silită.

S-a constatat faptul că cu nerespectarea prevederilor contractuale, în cazul tuturor contractelor, alese aleatoriu, banca nu a pus efectiv la dispoziția consumatorilor, care nu trebuiau să facă programare prealabilă în acest sens, numerar în valuta franc elvețian (CHE) în echivalentul sumei de 10000 EUR, într-o unitate (agenție) fiind întâlnit și cazul în care banca nu avea disponibil nici măcar un franc elvețian în numerar, soldul în această valută fiind zero.

În cazul creditelor acordate în franci elvețieni (CHF) capacitatea de rambursare a fost calculată fără a se deduce *cheltuielile de subzistență din veniturile eligibile în scopul determinării gradului total de îndatorare, conform art. 4, lit. e)* Regulamentului B.N.R. nr. 3/2007, în vigoare la data acordării creditelor, banca omițând a informa consumatorii privind acest aspect.

Banca a omis a informa consumatorii privind faptul că gradul de îndatorare este calculat prin raportare doar la dobânda aferentă celor 36 luni și nu la rata lunară după terminarea perioadei de grație, cu valoare semnificativ mai mare, adăugându-se și principalul de plată

Banca si-a acoperit riscul valutar la constituirea surselor de finanțare bilanțiere în moneda CHF pentru anii pentru care s-a realizat aleator analiza acestora.

Banca, în calitate de profesionist în domeniul financiar, și-a păstrat și ulterior majorat poziția valutară (riscul valutar) lungă pentru moneda franc elvețian în perioada 2014-2015, previzionând creșterea cursului valutar, efect al caracteristicii esențiale a francului elvețian de monedă de refugiu, în scopul obținerii de câștiguri din operațiuni de swap valutar și alte tranzacții, în condițiile în care riscul valutar în cadrul contractelor de credite acordate în franci elvețieni a fost pus în sarcina exclusivă și totală a consumatorilor, în calitate de împrumutați.

Privind **OTP Bank România S.A.** a fost încheiat procesul verbal de constatare a contravenției nr. 1198549/07.06.2024 (*Anexa 23*) în cadrul căruia au fost constatate următoarele:

1. Prestarea de servicii economice prin care sunt afectate interesele economice ale consumatorilor, contrar prevederilor art. 7, lit. c), liniuța a 2-a din O.G. nr. 21/1992, privind protecția consumatorilor, prin:

- acordarea de credite în cadrul cărora dobânda nu a fost stabilită ca fiind variabilă într-un mod complet, clar, precis și fără echivoc, cu nerespectarea legislației specifice privind protecția consumatorilor, iar singurul factor obiectiv pentru care a putut fi realizată verificarea, indicele financiar corespunzător monedei în care a fost acordat creditul, a cunoscut o evoluție în general descrescătoare, dar dobânzile au cunoscut în perioada de la data acordării creditului și până în luna septembrie 2010, luna implementării O.U.G. nr. 50/2010, în general doar o evoluție în sensul majorării, astfel încât și în prezent dobânda este calculată dintr-un indice de referință financiar și o marjă a băncii majorată, iar soldul creditului/datoriei este majorat, se constată prestarea de servicii prin care sunt afectate interesele economice ale consumatorilor, cu nerespectarea art. 7, lit. c), liniuța a 2-a din O.G. nr. 21/1992;

- în cazul creditelor ipotecare calcularea și perceperea unor sume de bani reprezentând dobânzi care au fost stabilite cu nerespectarea prevederilor art. 14, lit. a) din legea nr. 190/1999, care are efect și în prezent prin calcularea unor dobânzi și plata de către consumatori a unor dobânzi în quantum mai mare, respectiv majorarea costului total al creditului și înregistrarea unui sold al principalului sau al datoriei mai mare decât cele rezultate din determinarea dobânzii în funcție de indicele de referință corespunzător monedei în care a fost acordat creditului;
- perceperea de comisioane de gestionare/administrare în cazul creditelor ipotecare, cu nerespectarea art. 15 din Legea nr. 190/1999, astfel încât și în prezent se înregistrează un cost total al creditului și un sold al creditului/datoriei majorate;
- perceperea unei dobânzi variabile neprevăzute în mod clar în contract, banca implementând în mod unilateral și o marjă în cadrul formulei dobânzii, astfel încât dobânda a fost majorată, ceea ce determină un sold al creditului/datoriei majorat;
- calcularea și perceperea de dobânzi, începând cu a patra lună, în funcție de o marjă care nu este inițial prevăzută în contract;
- calcularea și perceperea în prima lună de derulare a contractelor de sume de bani reprezentând dobândă suplimentară decât cea care ar fi trebuit calculată exact pentru perioada de de la tragerea creditului până la data primei scadențe și prin perceperea și ulterior primei luni a unor sume de bani înregistrate eronat ca fiind dobândă, majorându-se astfel costul creditelor;

Pentru abaterea constatată a fost aplicată o amendă contravențională în valoare de 30.000 lei și au fost dispuse următoarele măsuri de remediere:

- pentru toate contractele de credit în cadrul cărora dobânda curentă inițială nu a fost fixă și nu a fost stabilită ca fiind variabilă în funcție de un indice de referință financiar, începând cu prima zi din trimestrul următor încheierii contractului se dispune calcularea și perceperea unei dobânzi variabile, actualizată trimestrial, astfel încât această să fie legată de variația unui indice de referință financiar, independent de voința băncii, și restituirea sumelor rezultate ca fiind achitate în plus;
- pentru toate contractele de credite ipotecare, care intră sub incidența Legii nr. 190/1999, de la data încheierii contractelor se dispune calcularea și perceperea unei dobânzi variabile, actualizată trimestrial, astfel încât această să fie legată de variația unui indice de referință financiar, independent de voința băncii, în funcție de formula: indice de referință financiar (Robor, Euribor, Libor) corespunzător monedei în care a fost acordat creditul, la 3 luni, la care se adaugă marja băncii, pe întreaga perioadă de derulare a contractelor și restituirea sumelor rezultate ca fiind achitate în plus;
- pentru toate contractele de credite ipotecare, care intră sub incidența Legii nr. 190/1999 se dispune restituirea sumelor calculate reprezentând comisioane de administrare, percepute pe întreaga perioadă de derulare a contractelor și eliminarea acestora din cadrul contractelor și restituirea sumelor rezultate ca fiind achitate în plus;

- pentru toate contractele de credit preluate de la Millenium Bank România în cadrul cărora dobânda curentă inițială nu a fost fixă și nu a fost stabilită ca fiind variabilă în funcție de un indice de referință financiar, de la data încheierii contractelor se dispune calcularea și perceperea unei dobânzi variabile, actualizată trimestrial, astfel încât aceasta să fie legată de variația unui indice de referință financiar, independent de voința băncii, în funcție de formula: indice de referință financiar (Robor, Euribor, Libor) corespunzător monedei în care a fost acordat creditul, la 3 luni, la care se adaugă marja băncii, pe întreaga perioadă de derulare a contractelor și restituirea sumelor rezultate ca fiind achitate în plus;

- pentru toate contractele de credit preluate de la Millenium Bank România în cadrul cărora dobânda curentă inițială a fost fixă o perioadă de 3 luni și ulterior variabilă în funcție de un indice de referință și o marjă a băncii a cărei valoare nu a fost prevăzută în contract, pentru perioada începând cu a patra lună de derulare a creditului se dispune calcularea și perceperea unei dobânzi variabile, actualizată trimestrial, astfel încât aceasta să fie legată de variația unui indice de referință financiar, independent de voința băncii, în funcție de formula: indice de referință financiar (Robor, Euribor, Libor) corespunzător monedei în care a fost acordat creditul, la 3 luni, la care se adaugă marja băncii, pe întreaga perioadă de derulare a contractelor și restituirea sumelor rezultate ca fiind achitate în plus;

- pentru toate contractele de credit în cadrul cărora în prima lună de la acordare a creditului a fost percepută o dobândă raportată la o lună întreagă calendaristică și nu la perioada exactă de zile scursă de la data acordării creditului se dispune calcularea în prima lună a dobânzii pentru perioada exactă de zile scursă de la data acordării creditului, iar diferența de dobândă suplimentar percepută va fi alocată pentru plata principalului și restituirea sumelor rezultate ca fiind achitate în plus;

2 Prin prestarea de servicii financiare prin care au fost afectate în mod grav și repetat interesele economice a mai multor consumatori, cu nerespectarea dispozițiilor art. 7, lit. c), liniuța a 2-a din O.G. nr. 21/1992, a fost constatat fapta contravențională prevăzută de art. 51, alin. (3) conform căreia: "***Nerespectarea dispozițiilor legale privind protecția consumatorilor care, potrivit art. 50, constituie contravenție, dacă fapta a avut ca urmare afectarea gravă și în mod repetat a intereselor economice ale unuia sau mai multor consumatori, se sancționează cu amendă contravențională de la 5.000 lei la 25.000 lei***"

Pentru abaterea constatată a fost aplicată o amendă contravențională în valoare de 20.000 lei.

3. Nerespectarea prevederilor contractuale prin necalcularea dobânzii conform art. 6.3 din contract, respectiv conform formulei Libor CHF la luni + 5,5%, în perioada începând cu cel de-al treilea an de creditare până în luna implementării OUG nr. 50/2010 contrar prevederilor art. 7, lit. c), liniuța a 3-a din O.G. nr. 21/1992.

Pentru abaterea constatată a fost aplicată o amendă contravențională în valoare de 20.000 lei și a fost dispusă în cazul contractelor de credite ipotecare, care intră sub incidența Legii nr. 190/1999 următoarele măsura de calculare și percepere unei dobânzi variabile, actualizată trimestrial, astfel încât aceasta să fie legată de variația unui indice de referință financiar, independent de voința băncii, în funcție de formula: indice de referință financiar (Robor, Euribor, Libor) corespunzător monedei în care a fost acordat creditul, la 3 luni, la care se adaugă marja băncii, pe întreaga perioadă de derulare a contractelor.

4. Practică comercială incorectă, omisiune înșelătoare, în comercializarea către consumatori a creditelor în moneda franc elvețian (CHF), încheiate începând cu data intrării în vigoare a prevederilor Legii nr. 363/2007, contrar prevederilor art. 15, alin. (1), lit. b) din Legea nr. 363/2007 coroborat cu art. 7, alin. (1) și (2) din Legea nr. 363/2007, prin:

- omisiunea în a informa consumatorii și disimularea privind caracteristica esențială de monedă de refugiu a francului elvețian (CHF) și riscurile previzibile unui credit acordat în această monedă, astfel încât un consumator mediu, normal informat și suficient de atent și de avizat, să înțeleagă funcționarea concretă a mecanismului financiar de schimb valutar în cazul acestei monede, respectiv riscul previzibil al contractării în această monedă și să evalueze astfel riscul consecințelor economice negative, potențial semnificative, cu nerespectarea obligației legale de informare prevăzută de Codul Consumului și a cerinței de transparență a clauzelor contractuale așa cum este formulată în Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din data 10.06.2021 în cauza C-609/19;

- omisiunea în a informa consumatorii dublul risc valutar pe care trebuie să-l suporte în cazul contractării unui credit în franci elvețieni: riscul valutar în ceea ce privește deprecierea monedei naționale față de euro și riscul valutar în ceea ce privește deprecierea monedei euro față de CHF, doar primul risc valutar fiind de notorietate pentru un *consumator mediu*, risc care a influențat în mod semnificativ costul creditelor;

- omisiunea în a informa consumatorii privind existența unui risc de creștere semnificativă a principalului (creditului), prin raportare la moneda națională, în care erau încasate veniturile sau la euro, principala valută în România, în contextul previzibilei aderări la zona euro, cu influență, risc care a influențat în mod semnificativ costul creditelor;

- omisiunea în a informa consumatorii privind existența unui risc de creștere semnificativă a valorii ratelor lunare, prin raportare la moneda națională, în care erau încasate veniturile sau la euro, principala valută în România, în contextul previzibilei aderări la zona euro, cu influență, risc care a influențat în mod semnificativ costul creditelor;

- omisiunea în a informa consumatorii și disimularea și furnizarea într-o manieră neinteligibilă, ambiguă, privind riscul valutar în cazul monedei franc elvețian (CHF), care este pus în sarcina exclusivă și totală a consumatorului, în calitate de împrumutat, risc care a influențat în mod semnificativ costul creditelor;

- omisiunea în a avertiza împrumutații în mod explicit cu privire la existența riscurilor particulare, inerente, contractării unui împrumut în franci elvețieni, care erau de natură să aibă repercusiuni negative asupra executării ulterioare a contractului și asupra situației juridice a consumatorului;

- omisiunea în a informa consumatorii privind volatilitatea superioară a cursului valutar al francului elvețian (CHF) în comparație cu cursul valutar al altor valute, care se manifestă printr-un cost suplimentar plătit de consumatori pe întreaga perioadă de derulare a creditului prin schimbul valutar realizat în momentul efectuării plăților ratelor în moneda CHF;

- disimularea caracteristicii de monedă de refugiu a francului elvețian și a riscurilor previzibile unui credit acordat în această monedă, prin accentuarea, exagerarea de către bancă a beneficiilor, avantajelor creditelor în franci elvețieni, față de creditele în alte monede (în principal euro), disimulare care a determinat sau este susceptibilă să determine un consumator mediu să ia decizia de încheiere a contractelor, pe care altfel nu ar fi luat-o;

Pentru abaterea constatată a fost aplicată o amendă contravențională în valoare de 200.000 lei și a fost aplicată sancțiunea complementară următoarea măsura de remediere:

- pentru toate contractele de credit acordate în franci elvețieni, încheiate începând cu data intrării în vigoare a Legii nr. 363/2007, în cadrul cărora consumatorii nu sunt acoperiți în mod natural la riscul valutar, respectiv nu au venituri periodice în franci elvețieni, se dispune reducerea prețului contractului prin calcularea și plata ratelor de rambursare a creditelor la valoarea cursului de schimb valutar al francului elvețian raportat la euro (CHF/EUR) în vigoare la momentul încheierii contractelor, pe întreaga perioadă de derulare a contractelor, și restituirea sumelor rezultate ca fiind achitate în plus;

- în cazul în care plata ratelor de rambursare a creditelor s-a realizat sau se va realiza în moneda națională sau într-o altă monedă decât francul elvețian, realizarea conversiei în valuta creditului se va realiza având în vedere cursul de schimb valutar al francului elvețian raportat la euro (CHF/EUR) în vigoare la momentul încheierii contractului și cursul de schimb al Băncii Naționale a României din data plății, al monedei în cauză raportat la euro, astfel încât riscul valutar în ceea ce privește deprecierea monedei naționale sau al monedei de plată față de euro va fi suportat de către împrumutați.

5. Comportament incorect față de consumatori prin realizarea unei practici comerciale abuzive, neloială față de consumatori în comercializarea către consumatori a creditelor în moneda franc elvețian (CHF), acordate până la data intrării în vigoare a prevederilor Legii nr. 363/2007, contrar prevederilor art. 9 din O.G. nr. 21/1992, prin:

- omisiunea în a informa consumatorii și disimularea privind caracteristica esențială de monedă de refugiu a francului elvețian (CHF) și riscurile previzibile unui credit

acordat în această monedă, astfel încât un consumator mediu, normal informat și suficient de atent și de avizat, să înțeleagă funcționarea concretă a mecanismului financiar de schimb valutar în cazul acestei monede, respectiv riscul previzibil al contractării în această monedă și să evalueze astfel riscul consecințelor economice negative, potențial semnificative, cu nerespectarea obligației legale de informare prevăzută de Codul Consumului și a cerinței de transparență a clauzelor contractuale așa cum este formulată în Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din data 10.06.2021 în cauza C-609/19;

- omisiunea în a informa consumatorii dublul risc valutar pe care trebuie să-l suporte în cazul contractării unui credit în franci elvețieni: riscul valutar în ceea ce privește deprecierea monedei naționale față de euro și riscul valutar în ceea ce privește deprecierea monedei euro față de CHF, doar primul risc valutar fiind de notorietate pentru un *consumator mediu*, risc care a influențat în mod semnificativ costul creditelor;

- omisiunea în a informa consumatorii privind existența unui risc de creștere semnificativă a principalului (creditului), prin raportare la moneda națională, în care erau încasate veniturile sau la euro, principala valută în România, în contextul previzibilei aderări la zona euro, cu influență, risc care a influențat în mod semnificativ costul creditelor;

- omisiunea în a informa consumatorii privind existența unui risc de creștere semnificativă a valorii ratelor lunare, prin raportare la moneda națională, în care erau încasate veniturile sau la euro, principala valută în România, în contextul previzibilei aderări la zona euro, cu influență, risc care a influențat în mod semnificativ costul creditelor;

- omisiunea în a informa consumatorii și disimularea și furnizarea într-o manieră neinteligibilă, ambiguă, privind riscul valutar în cazul monedei franc elvețian (CHF), care este pus în sarcina exclusivă și totală a consumatorului, în calitate de împrumutat, risc care a influențat în mod semnificativ costul creditelor;

- omisiunea în a avertiza împrumutații în mod explicit cu privire la existența riscurilor particulare, inerente, contractării unui împrumut în franci elvețieni, care erau de natură să aibă repercusiuni negative asupra executării ulterioare a contractului și asupra situației juridice a consumatorului;

Pentru abaterea constatată a fost aplicată o amendă contravențională în valoare de 20.000 lei și a fost dispusă măsura de remediere:

- pentru toate contractele de credit acordate în franci elvețieni, încheiate până la data intrării în vigoare a Legii nr. 363/2007, în cadrul cărora consumatorii nu sunt acoperiți în mod natural la riscul valutar, respectiv nu au venituri periodice în franci elvețieni, se dispune măsura de calculare și plată a ratelor de rambursare a creditelor la valoarea cursului de schimb valutar al francului elvețian raportat la euro (CHF/EUR) în vigoare la momentul încheierii contractelor, pe întreaga perioadă de derulare a contractelor, și restituirea sumelor rezultate ca fiind achitate în plus;

- în cazul în care plata ratelor de rambursare a creditelor s-a realizat sau se va realiza în moneda națională sau într-o altă monedă decât francul elvețian, realizarea conversiei în valuta creditului se va realiza având în vedere cursul de schimb valutar al francului elvețian raportat la euro (CHF/EUR) în vigoare la momentul încheierii contractului și cursul de schimb al Băncii Naționale a României din data plății, al monedei în cauză raportat la euro, astfel încât riscul valutar în ceea ce privește deprecierea monedei naționale sau al monedei de plată față de euro va fi suportat de către împrumutați.

Pentru un număr de 11109 contracte de credit, încheiate în perioada ianuarie 2005 – decembrie 2008, s-a constatat că dobânda a fost variabilă dar nu în funcție de un indice de referință financiar prevăzut în contract, din care în luna aprilie 2024 un număr de 582 de contracte de credit erau în derulare la data trimiterii, iar pentru un număr de 10527 de contracte a fost declarată scadența anticipată.

Practica comercială incorectă privind acordarea și derularea creditelor în moneda CHF (franc elvețian) a fost constatată pentru un număr de cel puțin 864 credite în moneda franc elvețian (CHF), acordate începând cu data intrării în vigoare a Legii nr. 363/2007, din care 845 credite erau în derulare, 19 credite erau declarate scadent anticipat și 17 credite erau în executare silită.

Practica comercială abuzivă, comportament incorect privind acordarea și derularea creditelor în moneda CHF (franc elvețian), comportament incorect, a fost constatată pentru cel puțin 1268 credite în moneda CHF acordate până la intrarea în vigoare a Legii nr. 363/2007, din care 927 credite erau în derulare, 16 credite erau declarate scadent anticipat și 8 credite erau în executare silită.

Nu se cunoaște numărul de contracte de credit pentru care au fost constatate celelalte abateri.

Cu nerespectarea prevederilor contractuale, în cazul tuturor contractelor, alese aleatoriu, cu excepția unui singur contract banca nu a pus efectiv la dispoziția consumatorilor, care nu trebuiau să facă programare prealabilă în acest sens, numerar în valuta franc elvețian (CHF) în echivalentul sumei de 5000 EUR, într-o unitate (sucursală) fiind întâlnit și cazul în care banca nu avea disponibil nici măcar un franc elvețian în numerar, soldul în această valută fiind zero.

Banca și-a acoperit riscul valutar la constituirea surselor de finanțare bilanțiere în moneda CHF pentru anii pentru care s-a realizat aleator analiza acestora.

Privind **Raiffeisen Bank S.A.** a fost încheiat procesul verbal de constatare a contravenției nr. 1198550/07.06.2024 (*Anexa 24*) în cadrul căruia au fost constatate următoarele:

1. Prestarea de servicii economice prin care sunt afectate interesele economice ale consumatorilor, contrar prevederilor art. 7, lit. c), liniuța a 2-a din O.G. nr. 21/1992, privind protecția consumatorilor, prin:

- prin acordarea de credite în cadrul cărora dobânda nu a fost stabilită ca fiind variabilă într-un mod complet, clar, precis și fără echivoc, cu nerespectarea legislației specifice privind protecția consumatorilor, iar singurul factor obiectiv pentru care a putut fi realizată verificarea, indicele financiar corespunzător monedei în care a fost acordat creditul, a cunoscut o evoluție în general descrescătoare, dar dobânzile au cunoscut în perioada de la data acordării creditului și până în luna septembrie 2010, luna implementării O.U.G. nr. 50/2010, în general doar o evoluție în sensul majorării, astfel încât și în prezent dobânda este calculată dintr-un indice de referință financiar și o marjă a băncii majorată, iar soldul creditului/datoriei este majorat;

Pentru abaterile constatate a fost aplicată o amendă contravențională în valoare de 30.000 lei și au fost dispuse următoarea măsura de remediere:

- pentru toate contractele de credit în cadrul cărora dobânda curentă inițială nu a fost fixă și nu a fost stabilită ca fiind variabilă în funcție de un indice de referință financiar, începând cu prima zi din trimestrul următor încheierii contractului se dispune calcularea și perceperea unei dobânzi variabile, actualizată trimestrial, astfel încât această să fie legată de variația unui indice de referință financiar, independent de voința băncii, determinată conform formulei: indice de referință financiar (Robor, Euribor, Libor) corespunzător monedei în care a fost acordat creditul, la 3 luni, la care se adaugă marja băncii, pe întreaga perioadă de derulare a contractelor, și restituirea sumelor rezultate ca fiind achitate în plus;

2 Prin prestarea de servicii financiare prin care au fost afectate în mod grav și repetat interesele economice a mai multor consumatori, cu nerespectarea dispozițiilor art. 7, lit. c), liniuța a 2-a din O.G. nr. 21/1992, a fost constatat fapta contravențională prevăzută de art. 51, alin. (3) conform căreia: "***Nerespectarea dispozițiilor legale privind protecția consumatorilor care, potrivit art. 50, constituie contravenție, dacă fapta a avut ca urmare afectarea gravă și în mod repetat a intereselor economice ale unuia sau mai multor consumatori, se sancționează cu amendă contravențională de la 5.000 lei la 25.000 lei***"

Pentru abaterea constatată a fost aplicată o amendă contravențională în valoare de 20.000 lei.

3. Practică comercială incorectă, omisiune înșelătoare, în comercializarea către consumatori a creditelor în moneda franc elvețian (CHF), încheiate începând cu data intrării în vigoare a prevederilor Legii nr. 363/2007, contrar prevederilor art. 15, alin. (1), lit. b) din Legea nr. 363/2007 coroborat cu art. 7, alin. (1) și (2) din Legea nr. 363/2007, prin:

- *omisiunea* în a informa consumatorii și *disimularea* privind caracteristica esențială de monedă de refugiu a francului elvețian (CHF) și riscurile previzibile unui credit acordat în această monedă, astfel încât un consumator mediu, normal informat și suficient de atent și de avizat, să înțeleagă funcționarea concretă a mecanismului financiar de schimb valutar în cazul acestei monede, respectiv riscul previzibil al contractării în această monedă și să evalueze astfel riscul consecințelor economice negative, potențial

semnificative, cu nerespectarea obligației legale de informare prevăzută de Codul Consumului și a cerinței de transparență a clauzelor contractuale așa cum este formulată în Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din data 10.06.2021 în cauza C-609/19;

- omisiunea în a informa consumatorii dublul risc valutar pe care trebuie să-l suporte în cazul contractării unui credit în franci elvețieni: riscul valutar în ceea ce privește deprecierea monedei naționale față de euro și riscul valutar în ceea ce privește deprecierea monedei euro față de CHF, doar primul risc valutar fiind de notorietate pentru un *consumator mediu*, risc care a influențat în mod semnificativ costul creditelor;

- omisiunea în a informa consumatorii privind existența unui risc de creștere semnificativă a principalului (creditului), prin raportare la moneda națională, în care erau încasate veniturile sau la euro, principala valută în România, în contextul previzibilei aderări la zona euro, cu influență, risc care a influențat în mod semnificativ costul creditelor;

- omisiunea în a informa consumatorii privind existența unui risc de creștere semnificativă a valorii ratelor lunare, prin raportare la moneda națională, în care erau încasate veniturile sau la euro, principala valută în România, în contextul previzibilei aderări la zona euro, cu influență, risc care a influențat în mod semnificativ costul creditelor;

- omisiunea în a informa consumatorii și disimularea și furnizarea într-o manieră neinteligibilă, ambiguă, privind riscul valutar în cazul monedei franc elvețian (CHF), care este pus în sarcina exclusivă și totală a consumatorului, în calitate de împrumutat, risc care a influențat în mod semnificativ costul creditelor;

- omisiunea în a avertiza împrumutații în mod explicit cu privire la existența riscurilor particulare, inerente, contractării unui împrumut în franci elvețieni, care erau de natură să aibă repercusiuni negative asupra executării ulterioare a contractului și asupra situației juridice a consumatorului;

- omisiunea în a informa consumatorii privind volatilitatea superioară a cursului valutar al francului elvețian (CHF) în comparație cu cursul valutar al altor valute, care se manifestă printr-un cost suplimentar plătit de consumatori pe întreaga perioadă de derulare a creditului prin schimbul valutar realizat în momentul efectuării plăților ratelor în moneda CHF;

- disimularea caracteristicii de monedă de refugiu a francului elvețian și a riscurilor previzibile unui credit acordat în această monedă, prin accentuarea, exagerarea de către bancă a beneficiilor, avantajelor creditelor în franci elvețieni, față de creditele în alte monede (în principal euro), disimulare care a determinat sau este susceptibilă să determine un consumator mediu să ia decizia de încheiere a contractelor, pe care altfel nu ar fi luat-o;

Pentru abaterea constatată a fost aplicată o amendă contravențională în valoare de 200.000 lei și a fost aplicată sancțiunea complementară următoarea măsura de remediere:

- pentru toate contractele de credit acordate în franci elvețieni, încheiate începând cu data intrării în vigoare a Legii nr. 363/2007, în cadrul cărora consumatorii nu sunt acoperiți în mod natural la riscul valutar, respectiv nu au venituri periodice în franci elvețieni, se dispune reducerea prețului contractului prin calcularea și plata ratelor de rambursare a creditelor la valoarea cursului de schimb valutar al francului elvețian raportat la euro (CHF/EUR) în vigoare la momentul încheierii contractelor, pe întreaga perioadă de derulare a contractelor, și restituirea sumelor rezultate ca fiind achitate în plus;

- în cazul în care plata ratelor de rambursare a creditelor s-a realizat sau se va realiza în moneda națională sau într-o altă monedă decât francul elvețian, realizarea conversiei în valuta creditului se va realiza având în vedere cursul de schimb valutar al francului elvețian raportat la euro (CHF/EUR) în vigoare la momentul încheierii contractului și cursul de schimb al Băncii Naționale a României din data plății, al monedei în cauză raportat la euro, astfel încât riscul valutar în ceea ce privește deprecierea monedei naționale sau al monedei de plată față de euro va fi suportat de către împrumutați.

4. Comportament incorect față de consumatori prin realizarea unei practici comerciale abuzive, neloială față de consumatori în comercializarea către consumatori a creditelor în moneda franc elvețian (CHF), acordate până la data intrării în vigoare a prevederilor Legii nr. 363/2007, contrar prevederilor art. 9 din O.G. nr. 21/1992, prin:

- omisiunea în a informa consumatorii și disimularea privind caracteristica esențială de monedă de refugiu a francului elvețian (CHF) și riscurile previzibile unui credit acordat în această monedă, astfel încât un consumator mediu, normal informat și suficient de atent și de avizat, să înțeleagă funcționarea concretă a mecanismului financiar de schimb valutar în cazul acestei monede, respectiv riscul previzibil al contractării în această monedă și să evalueze astfel riscul consecințelor economice negative, potențial semnificative, cu nerespectarea obligației legale de informare prevăzută de Codul Consumului și a cerinței de transparență a clauzelor contractuale așa cum este formulată în Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din data 10.06.2021 în cauza C-609/19;

- omisiunea în a informa consumatorii dublul risc valutar pe care trebuie să-l suporte în cazul contractării unui credit în franci elvețieni: riscul valutar în ceea ce privește deprecierea monedei naționale față de euro și riscul valutar în ceea ce privește deprecierea monedei euro față de CHF, doar primul risc valutar fiind de notorietate pentru un *consumator mediu*, risc care a influențat în mod semnificativ costul creditelor;

- omisiunea în a informa consumatorii privind existența unui risc de creștere semnificativă a principalului (creditului), prin raportare la moneda națională, în care erau încasate veniturile sau la euro, principala valută în România, în contextul previzibilei aderări la zona euro, cu influență, risc care a influențat în mod semnificativ costul creditelor;

- omisiunea în a informa consumatorii privind existența unui risc de creștere semnificativă a valorii ratelor lunare, prin raportare la moneda națională, în care erau încasate veniturile sau la euro, principala valută în România, în contextul previzibilei aderări la zona euro, cu influență, risc care a influențat în mod semnificativ costul creditelor;

- omisiunea în a informa consumatorii și disimularea și furnizarea într-o manieră neinteligibilă, ambiguă, privind riscul valutar în cazul monedei franc elvețian (CHF), care este pus în sarcina exclusivă și totală a consumatorului, în calitate de împrumutat, risc care a influențat în mod semnificativ costul creditelor;

- omisiunea în a avertiza împrumutații în mod explicit cu privire la existența riscurilor particulare, inerente, contractării unui împrumut în franci elvețieni, care erau de natură să aibă repercusiuni negative asupra executării ulterioare a contractului și asupra situației juridice a consumatorului;

- omisiunea în a informa consumatorii privind volatilitatea superioară a cursului valutar al francului elvețian (CHF) în comparație cu cursul valutar al altor valute, care se manifestă printr-un cost suplimentar plătit de consumatori pe întreaga perioadă de derulare a creditului prin schimbul valutar realizat în momentul efectuării plăților ratelor în moneda CHF;

- disimularea caracteristicii de monedă de refugiu a francului elvețian și a riscurilor previzibile unui credit acordat în această monedă, prin accentuarea, exagerarea de către bancă a beneficiilor, avantajelor creditelor în franci elvețieni, față de creditele în alte monede (în principal euro), disimulare care a determinat sau este susceptibilă să determine un consumator mediu să ia decizia de încheiere a contractelor, pe care altfel nu ar fi luat-o;

Pentru abaterea constatată a fost aplicată o amendă contravențională în valoare de 20.000 lei și a fost dispusă măsura de remediere:

- pentru toate contractele de credit acordate în franci elvețieni, încheiate până la data intrării în vigoare a Legii nr. 363/2007, în cadrul cărora consumatorii nu sunt acoperiți în mod natural la riscul valutar, respectiv nu au venituri periodice în franci elvețieni, se dispune măsura de calculare și plată a ratelor de rambursare a creditelor la valoarea cursului de schimb valutar al francului elvețian raportat la euro (CHF/EUR) în vigoare la momentul încheierii contractelor, pe întreaga perioadă de derulare a contractelor, și restituirea sumelor rezultate ca fiind achitate în plus;

- în cazul în care plata ratelor de rambursare a creditelor s-a realizat sau se va realiza în moneda națională sau într-o altă monedă decât francul elvețian, realizarea conversiei în valuta creditului se va realiza având în vedere cursul de schimb valutar al francului elvețian raportat la euro (CHF/EUR) în vigoare la momentul încheierii contractului și cursul de schimb al Băncii Naționale a României din data plății, al monedei în cauză raportat la euro, astfel încât riscul valutar în ceea ce privește deprecierea monedei naționale sau al monedei de plată față de euro va fi suportat de către împrumutați.

Pentru un număr de cel puțin 6564 contracte de credit s-a constatat că dobânda a fost variabilă dar nu în funcție de un indice de referință financiar prevăzut în contract, din care în luna aprilie 2024 un număr de 5961 de contracte de credit erau în derulare la data trimiterii, iar pentru un număr de 499 de contracte a fost declarată scadența anticipată și pentru 591 credit a fost declanșată executarea silită.

Practica comercială incorectă privind acordarea și derularea creditelor în moneda CHF (franc elvețian) a fost constată pentru un număr de cel puțin 1265 credite în moneda franc elvețian (CHF), acordate începând cu data intrării în vigoare a Legii nr. 363/2007, din care 2 credite erau declarate scadent anticipat și 105 credite erau în executare silită.

Practica comercială abuzivă, comportament incorect privind acordarea și derularea creditelor în moneda CHF (franc elvețian), comportament incorect, a fost constatat pentru cel puțin 1061 credite în moneda CHF acordate până la intrarea în vigoare a Legii nr. 363/2007, din care 84 credite erau declarate scadent anticipat și 102 credite erau în executare silită.

Nu se cunoaște numărul de contracte de credit pentru care au fost constatate celelalte abateri.

Cu nerespectarea prevederilor contractuale, în cazul tuturor contractelor, alese aleatoriu, banca nu a pus efectiv la dispoziția consumatorilor, care nu trebuiau să facă programare prealabilă în acest sens, pentru retragerea de numerar în valuta franc elvețian (CHF) în echivalentul sumei de până la 15000 RON.

Banca și-a acoperit riscul valutar la constituirea surselor de finanțare bilanțiere în moneda CHF pentru anii pentru care s-a realizat aleator analiza acestora.

În condițiile în care banca a fost acoperită privind riscul valutar la constituirea surselor de finanțare bilanțiere în CHF la sfârșitul anilor 2006-2010, 2014-2015, ținând seama de faptul că orice bancă organizează managementul riscului valutar astfel încât acționează întotdeauna în sensul diminuării sau eliminării riscului valutar, ținând seama de criza economică care a început în anii 2007-2008 și a continuat ulterior, în perioada 2014-2015 fiind în desfășurare, se constată că banca, în calitate de profesionist în domeniul financiar, și-a păstrat și ulterior majorat poziția valutară (riscul valutar) lungă pentru moneda franc elvețian în anii 2008, 2014 și 2015, previzionând creșterea cursului valutar, efect al caracteristicii esențiale a francului elvețian de monedă de refugiu, în scopul obținerii de câștiguri din operațiuni de swap valutar și alte tranzacții, în condițiile în care riscul valutar în cadrul contractelor de credite acordate în franci elvețieni a fost pus în sarcina exclusivă și totală a consumatorilor, în calitate de împrumutați.

Practica comercială incorectă și comportamentul incorect privind acordarea și derularea creditelor în moneda CHF (franc elvețian) pentru băncile în cauză a fost constatată având în vedere și Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din data 10.06.2021 în cauza C-609/19 (<https://curia.europa.eu/juris/documents.jsf?num=C-609/19>).

Prin punctul 48 din motivarea în Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din data 10.06.2021 în cauza C-609/19 în ceea ce privește contractele de împrumut exprimate în monedă străină, Curtea subliniază importanța oricărei informații furnizate de profesionist care urmărește să clarifice consumatorul cu privire la funcționarea mecanismului de schimb valutar și la riscul legat de acesta și faptul că constituie elemente de o importanță deosebită precizările referitoare la riscurile la care este expus împrumutatul în cazul unei deprecieri severe a monedei care are curs legal în statul membru în care acesta are domiciliul și al unei majorări a ratei dobânzilor străine.

Hotărârea CJUE în cauza C-609/19 a fost emisă în urma unei cereri de decizie preliminară a Tribunalului de Primă Instanță din Lagny-sur-Marne, Franța, privind un contract de împrumut ipotecar exprimat în monedă străină, franc elvețian, în cadrul căruia a intervenit o depreciere severă a monedei euro față de francul elvețian.

Prin punctul 51 din motivarea în Hotărârea CJUE în cauza C-609/19 Curtea afirmă faptul că pentru a respecta cerința de transparență, informațiile comunicate de profesionist trebuie să poată permite unui consumator mediu, normal informat și suficient de atent și de avizat nu numai să înțeleagă că, în funcție de variațiile cursului de schimb, evoluția parității dintre moneda de calcul și moneda de plată poate determina consecințe defavorabile față de obligațiile sale financiare, ci și să înțeleagă, în cadrul contractării unui împrumut exprimat în monedă străină, care este riscul real la care se expune, pe toată durata contractului, în ipoteza unei deprecieri severe a monedei în care își primește veniturile în raport cu moneda de calcul.

Totodată, prin punctul 53 din motivarea în Hotărârea CJUE în cauza C-609/19 Curtea afirmă faptul că în cadrul unui contract de împrumut exprimat în monedă străină care expune consumatorul la un risc de schimb valutar, nu poate fi considerată îndeplinită cerința de transparență în cazul în care consumatorul nu a fost avertizat de către profesionist cu privire la contextul economic susceptibil să aibă repercusiuni asupra variațiilor cursurilor de schimb valutar, astfel încât consumatorul nu a fost pus în situația să înțeleagă în mod concret consecințele potențial grave asupra situației sale financiare care pot decurge din contractarea unui împrumut exprimat în monedă străină.

Deasemenea, prin punctul 54 din motivarea în Hotărârea CJUE în cauza C-609/19 Curtea afirmă faptul că cerința de transparență nu este îndeplinită în cazul în care împrumutatul nu a fost avertizat, în mod explicit, cu privire la existența unor riscuri particulare legate de contractele de împrumut exprimate în monedă străină.

Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din data 10.06.2021 în cauza C-609/19 (punctul 72, declarația 2) a instituit principiul conform căruia cerința de transparență a clauzelor contractuale este îndeplinită în cazul în care profesionistul a furnizat consumatorului informații suficiente și exacte care îi permit unui consumator mediu, normal informat și suficient de atent și de avizat, să înțeleagă funcționarea concretă a mecanismului financiar de schimb valutar și să evalueze astfel riscul consecințelor economice negative, potențial semnificative, ale unor astfel de clauze asupra obligațiilor sale financiare pe toată durata contractului.

Prin prisma prevederilor Legii nr. 296/2004, având în vedere alin. (9) din preambulul Directivei 2005/29/CE, ținând seama de Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene în cauza C-609/19, banca, în calitate de profesionist în domeniul financiar, avea obligația legală de a informa consumatorii complet, corect și precis privind caracteristica esențială a francului elvețian (CHF) de monedă de refugiu, astfel încât un consumator mediu, normal informat și suficient de atent și de avizat, să înțeleagă funcționarea concretă a mecanismului financiar în cazul acestei monede, respectiv riscul previzibil al aprecierii acesteia în perioade de criză, de incertitudine pe piață și să evalueze astfel riscul consecințelor economice negative, potențial semnificative, al acestei proprietăți a monedei creditului asupra obligațiilor sale financiare pe toată durata contractului.

Constatarea practicii comerciale incorecte, omisiune înșelătoare, în cazul acordării și derulării creditelor în moneda CHF (franc elvețian) a avut în vedere și *"Orientările privind implementarea/aplicarea Directivei 2005/29/CE privind practicile comerciale neloiale"*, document de Lucru al Serviciilor Comisiei Europene.

Practica comercială incorectă și comportamentul incorect al băncilor în acordarea și derularea creditelor în moneda CHF au fost constatate în contextul în care:

- având în vedere riscul financiar mai ridicat asociat serviciilor financiare și lipsa specifică de experiență a consumatorilor în acest domeniu, respectarea cerinței de diligență profesională prezintă o relevanță deosebită iar banca trebuia să aibă o deosebită grijă să acționeze cu standardul de competență și de atenție care poate fi așteptat în mod rezonabil de la un profesionist în acest domeniu de activitate comercială, conform Directivei 2005/29/CE privind practicile comerciale neloiale, în caz contrar consumatorii ar putea suferi consecințe economice importante;
- funcționarea concretă a mecanismului financiar de schimb valutar și măsura în care evoluează cursul de schimb al unei monede de refugiu scapă înțelegerii unui consumator mediu astfel încât banca trebuia să acorde o deosebită grijă și să acționeze cu standardul de competență și de atenție care poate fi așteptat în mod rezonabil de la o bancă în vederea informării consumatorilor în acest sens;
- banca nu a cunoscut limite ale mijloacelor de comunicare în vederea îndeplinirii obligației legale de punere la dispoziția consumatorilor a informațiilor;
- banca în calitate de profesionist în domeniul financiar avea cunoștință de perioada de criză, unică în istorie, care a început în anul 2007, care previziona în mod cert aprecierea francului elvețian și totuși a continuat să acorde credite în franci elvețieni consumatorilor omițând și disimulând informația esențială privind caracteristica esențială de monedă de refugiu a francului elvețian (CHF) și riscurile previzibile unui credit acordat în această monedă;
- banca nu a respectat prevederile contractuale de a pune efectiv la dispoziția consumatorilor, cel puțin în agenția/sucursala în cadrul căreia a fost acordat creditul, numerar în valuta franc elvețian (CHF), pe perioada de la data acordării creditului până la data tragerii creditului, în limita sumei pentru care nu era necesară programarea prealabilă;
- banca era conștientă la momentul acordării creditelor în moneda franc elvețian a faptului că această monedă în particular nu reprezintă o necesitate pentru consumatori, pentru care necesitatea erau disponibilitățile bănești la modul general;
- banca nu a suportat risc valutar la constituirea surselor de finanțare bilanțiere în anii în care au fost acordate creditele în franci elvețieni și în anii ulterior acordării creditelor;
- banca și-a acoperit riscul valutar privind francul elvețian în constituirea surselor de finanțare;

În toate procesele verbale măsurile au fost dispuse și pentru: toate creditele pentru care a fost declarată scadența anticipată, toate creditele pentru care a fost realizată conversia soldului prin încheierea unui act adițional, toate creditele ajunse la termen sau

pentru care a fost realizată rambursarea integrală anticipată în ultimele 6 luni de la încheierea procesului verbal.

Pentru cele 5 instituții financiar bancare pentru un număr total estimat de cel puțin 33600 credite au fost constatate abateri de la prevederile legale, fără a avea în vedere faptele contravenționale pentru care nu s-a realizat stabilirea exactă a numărului de contracte afectate, iar prejudiciul total creat consumatorilor este estimat la zeci de milioane de euro.

Procesele verbale de constatare a contravenției au fost contestate în instanța de judecată numerele de dosar fiind următoarele:

Banca Comercială Română S.A. – Dosar nr. 14596/303/2024

B.R.D. – Groupe Société Générale – Dosar nr. 21697/299/2024

First Bank S.A. (fost Piraeus Bank) – Dosar nr. 21815/299/2024

OTP Bank România S.A. – Dosar nr. 21694/299/2024

Raiffeisen Bank S.A. – Dosar nr. 21696/299/2024

Nu s-a realizat verificarea respectării prevederilor legale privind protecția consumatorilor *cel puțin* pentru un număr estimat de până la 8000 de consumatori care au fost cesionați de către Bancpost S.A. către Eurobank Ergasias S.A. din Grecia, care prestează servicii în mod direct pe teritoriul României, pentru care First Bank (fosta Piraeus Bank) are calitatea de administrator de credite și nu de creditor.

Un fenomen aparte îl reprezintă creditele acordate în moneda CHF (franc elvețian) și niciun om normal nu ar putea fi insensibil la experiențele de viață descrise în cartea "*România sub teroare bancară*" ([Anexa 25](#)), editată la sfârșitul anului 2017 de către Grupul Clienților cu Credite în CHF iar un adevărat conducător al unei instituții publice ar fi trebuit să dispună supravegherea și controlul acestor produse financiare încă de la data acordării lor sau cel târziu în anul 2015, anul în care francul elvețian s-a apreciat masiv într-o singură zi, și totuși conducerea Autorității a rămas impasibilă la efectele devastatoare ale acestor produse financiare asupra consumatorilor.

În urma finalizării acțiunilor de control în luna iunie 2024 conducerea Autorității a fost informată în acest sens prin intermediul unui Raport ([Anexa 26](#)).

În contextul în până în luna septembrie 2024 nu au fost făcute publice rezultatele acțiunilor de control în data de 16.09.2024 am transmis un e-mail ([Anexa 27](#)) în atenția Președintelui Autorității cu rugămintea de comunicare a rezultatelor acțiunilor de control și a motivului pentru care până la data respectivă acestea nu au fost încă făcute publice și data la care era estimată că va fi realizată publicarea acestora, nepublicarea rezultatelor unor asemenea acțiuni de control fiind fără precedent în cadrul Autorității. Neprimând niciun răspuns am revenit în data 01.10.2024 am revenit în atenția Președintelui Autorității cu un alt e-mail ([Anexa 28](#)).

Refuzul conducerii Autorității de a publica rezultatele acțiunii de control este reprezentativ privind modalitatea în care aceasta a înțeles și înțelege în continuare să-și

exercite funcția publică de conducere, ignorând principiile de exercitare a funcției publice, urmărind orice alt interes în afara celui public, exercitând vremelnic funcția publică de conducere ca și cum ar deține Autoritatea pe persoană fizică.

Exact la fel precum acțiunile de control de fond la bănci privind contractele vechi au fost inițiate doar atunci când conducerea Autorității a considerat necesar asemenea și publicarea rezultatelor acțiunilor de control, care privesc interesul public, se realizează doar când conducerea Autorității. O abordare care în mod evident nu are nimic de-a face cu principiile de exercitare a funcției publice dar reprezintă o realitate în cadrul Autorității.

Atunci când conducerea Autorității apreciază că este necesar, urmărind interesul personal și cel de grup, pot fi emise comunicate de presă în cadrul cărora să fie vizată activitatea doar a unui operator economic, precum o pizzerie² din sectorul 4 al Capitalei, un hotel³ de pe litoral, etc.

Dar instrumentul comunicatului de presă a fost aprobat și folosit de către conducerea Autorității și în scop electoral cu încălcarea art. 431, alin. (3) și 436, alin. (2) și (3), lit. d) din OUG nr. 57/2019, privind Codul administrativ, conform cărora în exercitarea funcției publice, funcționarii publici trebuie să adopte o atitudine neutră față de orice interes personal, politic, și au obligația ca, în exercitarea atribuțiilor ce le revin, să se abțină de la exprimarea sau manifestarea publică a convingerilor și preferințelor lor politice, să nu favorizeze vreun partid politic și să se servească de actele pe care le îndeplinesc în exercitarea atribuțiilor de serviciu pentru a-și exprima sau manifesta convingerile politice.

De exemplu, știrea că ANPC prin direcția Centrul European al Consumatorilor (ECC Romania), a recuperat 225.000 de euro în favoarea românilor în prima jumătate a anului 2022 a fost prezentată online^{4,5} ca fiind o comunicare de presă a biroului de presă PSD, partidul politic aparținând actualului și fostului Președinte al Autorității, în cadrul celui de-al 2-lea site web sigla ANPC fiind alăturată siglei partidului.

Conform art. 446, alin. (1) din OUG nr. 57/2019, privind Codul administrativ: *Comunicarea oficială a informațiilor și datelor privind activitatea autorității sau instituției publice, precum și relațiile cu mijloacele de informare în masă se asigură de către funcționarii publici desemnați în acest sens de conducătorul autorității sau instituției publice, în condițiile legii.*

Comunicatele de presă din cadrul Autorității se transmit cel puțin prin 2 modalități, o modalitate transparentă prin publicarea acestora pe pagina web a instituției⁶, o modalitate transparentă sau prin intermediul grupurilor cu reprezentanții mass media realizate pe aplicația WhatsApp, o modalitate lipsită de transparentă.

² <https://anpc.ro/protectia-consumatorului-a-sanctionat-o-pizzerie-din-sectorul-4-al-capitalei/>

³ <https://anpc.ro/hotel-de-pe-litoral-sanctionat-de-anpc/>

⁴ <https://adevarul.ro/romania-alege/premiera-in-romania-sute-de-mii-de-euro-2379089.html>

⁵ <https://www.gandul.ro/diverse/premiera-in-romania-in-mandatul-guvernului-ciolacu-anpc-recupereaza-225-000-de-euro-20269538>

⁶ <https://anpc.ro/category/comunicate-de-presa/>

Conform Ordinului Secretariatului General al Guvernului nr. 600/2018, privind Codul controlului intern managerial și activitatea de comunicare publică trebuie reglementată procedural.

Ținând seama de Codul controlului intern managerial și prevederile art. 446, alin. (1) din OUG nr. 57/2019, privind Codul administrativ, conform cărora comunicarea oficială a informațiilor și datelor privind activitatea autorității, precum și relațiile cu mijloacele de informare în masă se asigură de către funcționarii publici desemnați în acest sens de conducătorul autorității, în baza Legii nr. 544/2001, privind liberul acces la informațiile de interes public, au fost solicitate Autorității documentele prin care în perioada 2019 – 2024 s-a realizat desemnarea funcționarilor publici responsabili cu comunicarea oficială a informațiilor și datelor și procedura operațională privind comunicarea oficială în vigoare în aceeași perioadă.

Prin adresa nr. 32829/21.11.2024 (*Anexa 29a și 29b*) Autoritatea a refuzat să transmită documentele solicitate, nici măcar nu a nominalizat funcționarii publici, iar referitor procedura operațională privind comunicarea oficială a trimis o altă procedură, Procedura operațională privind administrarea e-mailurilor primite pe adresa de e-mail birou presa@anpc.ro.

Deși în temeiul art. 21 din Legea nr. 544/2001, privind liberul acces la informațiile de interes public și art. 32 și art. 33 din Normele Metodologice de aplicare a Legii nr. 544/2001, aprobate prin H.G. nr. 123/2002, a fost formulată reclamația administrativă privind răspunsul transmis nici până azi nu a fost transmis răspuns cu încălcarea prevederilor art. 34, alin. (1) din Normele Metodologice de aplicare a Legii nr. 544/2001 conform cărora răspunsul trebuie transmis în 15 zile.

Prin Decizia nr. 4546/2014 Înalta Curte de Casație și Justiție a stabilit că rețeaua de socializare Facebook este considerată spațiu public, fapta de a posta pe pagina rețelei de socializare îndeplinind exigența juridică privind „caracterul public” întrucât, pe de o parte, mesajul este postat pe o rețea de socializare care prin natura sa este destinată accesului public/oricărui utilizator, mesajul devenind accesibil publicului larg, neutilizator al rețelei de socializare în cauză, prin diseminarea acestuia în mass-media.

În condițiile în care nu a fost comunicată nominalizarea funcționarilor publici desemnați cu comunicarea oficială și nici procedura operațională specifică, iar Președintele Autorității a refuzat să publice rezultatele acțiunilor de control realizate la instituțiile financiare bancare, deși privesc interesul public, dar cu încălcarea art. 431, alin. (3) și 436, alin. (2) și (3), lit. d) din OUG nr. 57/2019, privind Codul administrativ, Președintele Autorității a publicat pe pagina de Facebook⁷ postări electorale privind partidul politic PSD intercalate cu postări privind activitatea instituției.

Astfel de postări electorale au fost realizate conform arhivă capturi (*Anexa 30a*) în datele 21.08.2024, 25.08.2024, 10.10.2024, 20.10.2024, 21.10.2024, 16.11.2024, 27.11.2024, 29.11.2024. În postarea din data de 10.10.2024 chiar se încearcă inducerea

⁷ <https://www.facebook.com/sebastianioan.hotca/>

ideii că partidul politic PSD prin intermediul unui Ordin emis de Președintele ANPC protejează românii de scumpirile mascate.

În cadrul aceluiași cont de Facebook postările electorale au fost intercalate cu postările prin care s-a realizat comunicarea oficială privind activitatea instituției, conform arhivă capturi (*Anexa 30b*), în datele 19.09.2024, 24.09.2024, 07.10.2024, 11.10.2024, 14.10.2024, 26.10.2024, 14.11.2024, 15.11.2024, 18.11.2024, 19.11.2024, 21.11.2024, 22.11.2024.

În conformitate cu prevederile legale din Codul administrativ și având în vedere Decizia nr. 4546/2014 Înaltei Curți de Casație și Justiție comunicarea oficială a datelor și informațiilor privind activitatea se poate realiza doar de către funcționarii publici desemnați în acest sens, ceea ce ar însemna că comunicarea prin intermediul platformei sociale Facebook se poate realiza doar de pe conturi oficiale ale instituției și nu de pe conturi personale ale funcționarilor publici, în cadrul cărora aspecte din viața personală sunt postate intercalat cu date și informații privind activitatea instituțională.

Un cont de pe platforma socială Facebook nu poate fi în același timp și un cont personal și un cont oficial aparținând unei instituții, iar un asemenea canal de comunicare trebuie reglementat procedural.

Această practică de a posta pe contul personal de Facebook, cu încălcarea legii, date și informații privind activitatea instituțională este practică și de fostul Președinte al Autorității, actualul comisar șef adjunct CJPC Constanța și de actualul Director DGCSPE.

Mă îndoiesc că conducerea Autorității realizează acest lucru din neștiință, în calitate de funcții publice de conducere ar trebui să cunoască legislația, cu atât mai mult Codul administrativ, prin urmare bănuiesc că este o formă de sfidare a legii.

În mod paradoxal fostul Președinte al Autorității, actualul comisar șef adjunct CJPC Constanța realizează postări pe contul personal de Facebook și de Tik-Tok cu încălcarea propriei circulare nr. 5649 (*Anexa 31*) emise în data de 09.06.2022 prin care au fost interzise postările în social media (Facebook, Instagram, Tik-Tok, etc) cu privire la activitatea instituțională.

Deși nu există procedură operațională în cadrul Autorității prin Ordinele ANPC nr. 659/13.09.2022 (*Anexa 32a*) și nr. 742/07.11.2022 (*Anexa 32b*) au fost stabilite reguli generale de comunicare în cadrul instituției, deși aceste reguli ar trebui reglementate printr-o procedură conform Ordinului S.G.G. nr. 600/2018, privind Codul controlului intern managerial, dar reglementarea procedurilor prin emiterea Ordinilor este adecvată stilului deja obișnuit de conducere al Autorității de a administra instituția ca și cum ar deține-o pe persoană fizică.

În cadrul Ordinului ANPC nr. 659/13.09.2022 este prevăzută regula ca în cazul tematicilor naționale de control, precum a fost tematica de control pe bănci inițiată în luna iulie 2023, se va realiza obligatoriu comunicarea rezultatelor de către ANPC la nivel național către presa centrală și ulterior, dacă este cazul, și la nivel regional și local.

În condițiile refuzului Președintele Autorității de a comunica și de a publica rezultatele acțiunilor de control tematice pe bănci inițiate în luna iulie 2023 în temeiul Legii nr. 544/2001 a fost transmisă o solicitare către ANPC în acest sens la care am primit răspuns prin circulara nr. 51872/23.01.2025 (*Anexa 33*), răspunsul în cadrul căruia toate datele și informațiile nu au fost transmise conform solicitării defalcat pentru fiecare bancă, eventualele măsurile dispuse lipsind cu desăvârșire.

În cadrul răspunsului mi se comunică rezultatele pentru 12 instituții financiare bancare, pentru 3 bănci nu au fost constatate abateri (fiind încheiat un proces verbal de constatare - PVC) iar la celelalte 9 bănci au fost constatate abateri (fiind încheiat un proces verbal de constatare de constatare a contravenției - PVCC).

Din cele 10 procese verbale de constatare a contravenției, unul a fost încheiat în luna aprilie 2024, trei au fost încheiate în luna iunie 2024 și cinci au fost încheiate în luna septembrie 2024.

Ciudat cum o echipă care a întocmit procese verbale de constatare a contravenției pe bandă rulantă în luna mai 2023 pentru întreg sistemul bancar (19 procese verbale în 2 săptămâni) încheie la aproape jumătate din băncile verificate procese verbale de constatare a contravenției la peste un an și o lună de la inițierea tematicii de control.

Din analiza răspunsului primit s-a constatat că în continuare există consumatori pentru care în continuare drepturile și interesele le sunt încălcate, și este cazul cel puțin al unui număr estimat de mii de consumatori (aproximativ 8000 erau în anul 2019) ale căror contracte de credit au fost cesionate de către Bancpost S.A. către Eurobank Ergasias S.A. din Grecia deși conducerea a fost anunțată de faptul că nu s-a realizat verificarea respectării prevederilor legale în cazul acestui operator economic.

Bancpost reprezintă una din băncile care a încălcat masiv legislația specifică privind protecția consumatorilor, acordarea și derularea de credite în cadrul cărora dobânda nu a fost stabilită ca fiind variabilă într-un mod complet, clar, precis și fără echivoc, calcularea și perceperea unor dobânzi variabile în cazul creditelor ipotecare cu nerespectarea Legii nr. 190/1999, etc, fiind doar câteva din abaterile constatate în cadrul activității de control.

Totodată nici abordarea creditelor acordate și derulate în moneda CHF (franc elvețian) nu s-a realizat în mod unitar în cadrul acțiunilor de control existând în continuare consumatori (cel puțin clienți ai Eurobank Ergasias S.A., EXIM Banca Românească S.A., Credit Europe Bank S.A.) cărora le-au fost acordate credite în moneda CHF (franc elvețian) și care sunt în continuare afectați, deși această acțiune tematică de control ar fi trebuit să fie cea care să încheie odată pentru totdeauna capitolul privind protecția consumatorilor referitor la creditele vechi acordate înainte de intrarea în vigoare a OUG nr. 50/2010.

Deasemenea nici abordarea privind aplicarea măsurilor dispuse, prin prisma contravenției continue, nu a fost abordată unitar în cazul unei instituții financiar bancare⁸ fiind dispuse măsuri pentru 89.636 contracte de credit, în condițiile în care doar 3750 credite erau în derulare (restul fiind închise ca urmare a executării de către părți a obligațiilor ce le revin, prin urmare se ridică întrebarea dacă fapta contravențională este continuă pentru contractele de credit încetate cu mai mult de 6 luni).

Deși am finalizat acțiunile de control la bănci, conducerea Autorității pe lângă faptul că a refuzat să publice rezultatele acțiunilor de control, nici nu și-a respectat promisiunea de a iniția, în urma finalizării acțiunilor de control, prin intermediul partidului politic de care aparțin, demersuri legislative pentru a veni în sprijinul consumatorilor care sunt în continuare afectați cel puțin privind creditele acordate în moneda CHF (promisiune păstrată sub sintagma „act normativ” în schița *(Anexa 7)* trasată cu ocazia întâlnirii).

Proiectul legislativ PL-x nr. 337/2014⁹, pentru completarea O.U.G. nr. 50/2010 privind contractele pentru consumatori, proiect inițiat de către partidul din care face parte în prezent conducerea Autorității, *după o perioadă de 10 ani de ținut la dosar*, în luna octombrie 2024 a fost respins în condițiile în care există în continuare consumatori care în continuare au nevoie de prevederile proiectului legislativ, eventual într-o altă formă, în condițiile în care și conducerea Autorității a promis sprijin în acest sens, fără a se ține de cuvânt, eventual se putea iniția un nou proiect legislativ.

În cadrul părții din discuție referitoare la actul normativ consumatorii au fost reduși la eventualul număr de voturi de care partidul ar putea beneficia în cazul în care s-ar iniția proiectul legislativ. De a iniția măcar, că șansele de a ajunge lege un proiect legislativ sunt mici, foarte mici sau inexistente, PL-x nr. 337/2014 fiind dovadă în acest sens.

Pe lângă faptul că conducerea Autorității refuză să publice rezultatele acțiunilor de control efectuate la bănci și sfiidează prevederile legale realizând campanie electorală propriului partid, aceasta afirmă public, în cadrul eveniment media¹⁰ relația de parteneriat pe care ANPC o are cu sectorul bancar, sublinind concentrarea Autorității pe educația financiară, ceea ce a dus, afirmă conducerea, la scăderea numărului de reclamații.

Probabil prin “educație financiară” conducerea Autorității se referă la publicare pe site-ul propriu a legislației privind drepturile consumatorilor de produse și servicii financiare, cum este și menționat și în Hotărâre nr. 378/2024 pentru aprobarea Strategiei Naționale de Educație Financiară 2024-2030¹¹.

În condițiile în care există abordări diferite ale instanțelor de judecată în ceea ce privește interpretarea contravenției continue, reglementată prin art. 13, alin. (2) din O.G.

⁸ <https://www.profit.ro/povesti-cu-profit/financiar/banci/ultima-ora-ing-bank-obligata-de-anpc-sa-recalculeze-dobanzile-la-zeci-de-mii-de-credite-banca-acuza-un-impact-de-346-milioane-de-lei-si-291-000-de-ore-de-munca-21840715>

⁹ https://www.cdep.ro/pls/proiecte/upl_pck2015.proiect?idp=14252

¹⁰ <https://financialintelligence.ro/sebastian-hotca-anpc-primeste-din-ce-in-ce-mai-putine-reclamatii-de-la-clientii-bancilor- ceea-ce-dovedeste-faptul-ca-relatia-de-parteneriat-pe-care-anpc-o-are-cu-sectorul-bancar-de-consil/>

¹¹ https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/legislatie/HG_378_2024.pdf, pag. 8

nr 2/2001, privind regimul juridic al contravențiilor, pentru care există în legi speciale și reglementări distincte privind termenul de la care curge prescripția, conducerea Autorității ar fi putut o propune legislativului modificări legislative astfel încât prescripția aplicării sancțiunii să intervină de la momentul în care fapta nu mai produce efecte, discuții verbale fiind avute cu conducerea Autorității în acest sens, dar fără rezultat.

Decizia Înalții Curți de Casație și Justiție (ICCJ) nr. 1189/01.03.2022¹², emisă în Dosarul așa numit „Raiffeisen Leaks”, reprezintă o soluție favorabilă Autorității prin prisma modului în care ÎCCJ s-a pronunțat în ceea ce privește *fapta continuă* privind practici comerciale incorecte inițiate în perioada 2006-2008 care *continuă să producă efecte prejudiciabile asupra consumatorilor* inclusiv la data emiterii deciziei, la 14 ani de la inițierea practicii.

Din analiza înregistrărilor registrelor unice de control aferente băncilor din județul Constanța în perioada anterioară anului 2008 (inclusiv) s-a constatat că numărul de acțiunilor de control pentru cercetarea reclamațiilor a fost foarte mic, fiind agenții/sucursale bancare cu o reclamație pe an, extrem de rar cu 2 reclamații/an, iar majoritatea agențiilor/sucursalelor au avut ani în care nu era înregistrată nicio reclamație.

Din analiză s-a constatat că nu au existat acțiuni de control pentru efectuarea unor tematici în domeniul financiar, cel puțin în teritoriu, ceea ce înseamnă că acțiunile de control și supraveghere piață din domeniul financiar au fost realizate, cel puțin anterior anului 2008, sporadic, doar pentru cercetarea reclamațiilor.

Totodată, din cercetarea documentelor transmise de către instituțiile financiar bancare în cadrul acțiunilor de control inițiate în luna iulie 2023 s-a constatat că la început procedurile interne de creditare ale băncilor (în vigoare înainte de anul 2006) nici măcar nu aveau menționată legislația specifică privind protecției consumatorilor, ulterior aceasta fiind adăugată.

Conform informațiilor transmise de bănci în cadrul acțiunilor de control inițiate în luna iulie 2023 au existat bănci care până în anul 2010 (anul intrării în vigoare a OUG nr. 50/2010) au acordat consumatorilor peste un milion de credite, din care pentru doar cel puțin câteva zeci de mii de credite au fost constatate abateri de la prevederile legale și au fost dispuse măsuri în urma acțiunilor de control inițiate în luna iulie 2023, după ani de zile ..

Funcționar public,
Maștu Dumitru

Data,
07 februarie 2025

¹² <https://www.scj.ro/1093/Detalii-jurisprudenta?customQuery%5B0%5D.Key=id&customQuery%5B0%5D.Value=192286#highlight=##>